

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 2. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny, Arad — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucura, rostiban 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —

49-ik évfolyam, 112. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Péntek, 1933. május 19

Uj helyzetet teremtett Genfben Hitler békebeszéde

A leszerelési konferencia és a kiegészítő hadseregek — Enyhült a genfi atmoszféra — Barátságatlan a párisi sajtó

Terv a leszerelési konferencia elhalasztásáról

Genfből jelentik: A leszerelési értekezlet csütörtöki ülésén, a hadseregek hadi létszámának megállapításánál több ország delegátusa tiltakozott az ellen, hogy a konferencián olyan adatokat olvasnak fel, amelyeket nem az érdekelt államok kormányai juttattak a leszerelési bizottság elé és amelyek mégis az illető országok hadseregeinek létszámáról és felfegyverkezéséről szólnak.

A francia delegátus nyilatkozatot olvasott fel, amelyben azt az aggodalmát fejezte ki, hogy amilyen mértékben csökkenteni fogják a rendes hadseregek létszámát, oly mértékben növelik a kiegészítő hadseregek kereteit. Ezt a kérdést pontos rendezés alá kell vonni.

Hitler tegnapi beszéde egyébként Genfben teljesen új helyzetet teremtett. Általános az a vélemény, hogy sikerül azokat a kérdéseket, amelyek Németország sürgető követeléseként tart napirenden, oly módon megoldani, hogy a londoni konferencia kedvező atmoszférában ülhessen össze. Lehetségesnek tartják, hogy az őshatalmi megállapodást, amely tudvalevőleg Németország egyenjogúságát elismerte, oly módon egészítik ki, hogy azt Németország áthidalásként fogadja el. Ebben az esetben a leszerelési konferenciát a londoni világgazdasági értekezlet befejezéséig halasztanák el. Ebben a kérdésben nagy szerep vár Norman Dawisre. Genfben minden erővel arra törekednek, hogy a londoni konferencia előtt a nemzetközi politikában kedvező hangulatot teremtsenek.

A Petit Parisien értesülése szerint

Hitler kijelentései nyomán lényegesen enyhült a genfi atmoszféra

és ilyen körülmények között a leszerelési értekezlet élete is biztosítottnak látszik. Általános az a vélemény, hogy tegnapi beszédével Hitler bebizonyította államférfiúi képességeit. A francia sajtó egy része *barátságatlanul ír Hitler beszédéről*. A kormány lapja, az *Ére Nouvelle* megjegyzi, hogy Hitler szavai a „véres császár” jámbor szónoklataira emlékeztetnek. A szociálista Populaire szerint Franciaország első kötelessége, hogy a leszerelés kérdésében saját hálojában fogja meg Németországot.

Az angol sajtó tartózkodóan ír Hitler beszédéről

Az angol sajtó meglegedetten ugyan, de tartózkodó hangon ír Hitler beszédéről.

Berlini jelentés szerint nemzeti-szociálista körökben nagy örömet váltott ki az a tény, hogy Hitler szerdán elmondott beszéde világszerte kedvező fogadtatásra talált. Különösen az okoz megnyugvást, hogy mindenütt visszhangra talált Németország. A szomszédok most már meggyőződhetnek arról, — írják a lapok — hogy nincsen okuk német támadástól félniök.

A porosz országgyűlés ma délután három órákor összeült. A legnagyobb német állam országgyűlésének ez volt a nemzeti-szociálista forradalom óta az első gyűlése. Göring porosz miniszterelnök kormánynyilatkozatot tett, amelyet az országgyűlés igen nagy szótöbbséggel fogadott el. A centumpárt is elfogadta a felhatalmazási törvényt.

Az őrizetbe vett porosz szociálista képviselők közül Möllert és Drescher-t szabadon bocsájtották s valószínűleg még

több őrizetben lévő szociálista képviselőt szabadságnak az ülés tartamára.

A porosz országgyűlés üléstermék az ünnepeles alkalomra feldiszipítették.

Göring miniszterelnök beszédét valamennyi porosz rádióállomás közvetítette.

Az egyik hangosfilm-társaság hangosfilmfelvételt készített az ülésről.

Az országgyűlés befejezése után este hét órákor összeült a porosz államtanács, hogy tárgyalja a felhatalmazási törvényt.

Rómából jelentik: Hitler tegnapi beszéde az olasz sajtóban élénk visszhangot keltett. A lapok felhasználják az alkalmat, hogy figyelmeztessék az „ágyukereskedőket” és az általuk pénzelt lapokat, hogy most már Hitlerrel szemben sem hivatkozhatnak a fegyverkezés szükségére.

A Messagero megállapítja, hogy Roosevelt üzenete az elavult politikai rendszerek végleges félredobását jelenti és Olaszország örömei üdvözi a benne foglalt javaslatokat, mert hiszen éppen a fascista kormány volt az, amely elsőnek terjesztett hasonló tervezeteket a Népszövetség elé.

— Most már nem vethetik többé Német-

ország szemére sem — folytatja a lap — hogy '6 volt az oka a leszerelési értekezlet kudarcának. Németország teljesen leszerelt és így joga volt azt követelni, hogy mások is leszereljenek.

Ezenkívül azonban Hitler tegnapi beszéde olyan békeakaratról tett tanúságot, amelyet mindenkinek tudomásul kell venni. Hitler kijelentette, hogy Németország kész bármikor aláírni a támadást kizáró szerződést és most már mindazoknak, akik eddig Németország fegyveres békemódosító törekvéseire hivatkozva fegyverkeztek, be kell látniok, hogy ennek a politikának vége van.

Hitler beszéde után, — fejezi be a lap — aggodalommal várjuk a világ állásfoglalását Roosevelt üzenetével kapcsolatban. Olaszország a maga részéről ezuttal is örömmel fogadja ezt a békét szolgáló felhívást.

Ma kezdte meg a berlini törvényszék Gerecke dr., volt birodalmi biztos ügyének tárgyalását. Gerecke dr.-t tudvalevőleg három rendbeli hűtlenséggel vádolják.

Az angol király válasza Roosevelt üzenetére

Itt írjuk meg, hogy washingtoni jelentés szerint Roosevelt köztársasági elnök elküldött üzenetére egymásután érkeznek meg a köszönő válaszok.

V. György angol király a következő táviratot küldötte az Unio elnökének: *Fontos üzenetét közöltem kormányommal, amely megfontolja és lehetőleg követni fogja.*

Lebrun francia köztársasági elnök a következő távirati választ küldötte:

„Köszönöm a személyemhez irányított üzenetét, amelyet a béke őszinte szeretete hat át. A francia kormány teljesen egyetért a felhívás tendenciájával és megállapítja, hogy egy és ugyanazon cél felé törekszünk.

Károly király útja Csernovitzba és a Bánságba

Előkészületek a király fogadtatására — Találkozás Sándor szerb királlyal és a lengyel államfővel — A király a rend fenntartásáért

Rövid bucaresti-i táviratjelentés alapján a közelmúlt napokban hirt adtunk arról, hogy Károly király május hó második felében Csernovitzban minden valószínűség szerint találkozni fog Moscickyvel, a lengyel köztársaság államfőjével, akivel számos nagyjelentőségű kérdéssről személyesen kíván tárgyalni. Amint későbbi jelentéseink hirt adnak róla. Csernovitzban máris nagyszabású előkészületeket tettek Károly király fogadtatására. A kabinetiroda értesítése szerint az uralkodó május hó 24-én vagy 25-én érkezik a városba, ahol ebből a kivételes alkalomból a katonai körök sportünnepségeket, különféle mérközéseket és lovasünnepségeket rendeznek. A királyt hirt szerint a csernovitzai találkozóra a kormánynak több tagja is elkíséri.

Ujabb jelentések szerint az uralkodó júliusban a Bánságot fogja szokott kíséretével együtt fölkeresni. Az eddigi kialakult program szerint július hó 1-én és másodikán a király Herkulesfürdőt látogatja meg, ahol résztvesz Ferdinand király szobrának leleplezési ünnepségein. Innen Oravicabányára utazik és az éjjelt az udvari szalonkocsiban tölti. Ezt az éj-

szakát követő reggel nagy ünnepek között három szoborleleplezésen fog résztvenni az uralkodó: Ferdinand király, Eminescu Mihály, a híres román költő és Bojinca Damaszkín román történettudós és politikai szoborleleplezésein.

Az uralkodó programjairól beszámoló tudósításokkal kapcsolatban itt írjuk meg, hogy a bucaresti-i Adeverul hiradása szerint a király közölte a kormánnyal azt a nézetét, hogy a közrend érdekében szükséges volna az ország népkisebbségeihez való közeledés. Ezzel lehet megakadályozni — mondotta az uralkodó az Adeverul tudósítása szerint — hogy a kisebbségek a szélsőséges mozgalmak szolgálatába szegődjenek.

Csernovitzból jelentik: Az egyetem rektora felhívást intézett a diákokhoz, amelyben különös hivatkozással a király jövőheti látogatására, rendet kér s felszólítja a diákokat az előadások rendes és békés látogatására. Amennyiben — nyilatkozta a rektor — a diákság nem revideálja álláspontját, az egyetemi tanács kénytelen lesz a legszigorubb szankciókat alkalmazni.

Kifizetik a kincstári adósságokat

Elsősorban a múltévi hátralékos tisztviselői fizetések és nyugdíjak kerülnek kifizetésre — Nem bonokkal történik a kifizetés — Változások a diplomáciai karban

Bucurestiből jelentik: Nagy feltűnést keltett a fővárosban a bucaresti-i lapoknak abszolút megbízható helyről nyert információja, amely arról szól, hogy a rendkívüli költségvetés terhére az 1932. évi kincstári adósságok egy részét kifizetik. Az Adeverul a pénzügyminisztériumból nyert információk alapján azt írja, hogy elsősorban a múlt évről hátralékos köztisztviselői fizetések és nyugdíjak kerülnek kiutalásra. Ugyanerről a helyről nyert információk alapján írja az Adeverul a következőket:

— Első ízben történik, hogy a rendes és rendkívüli költségvetés közötti demarkációs vonalat szigorúan betartják. A rendkívüli költségvetés bevételei eddig olyan eredményt mutattak, hogy a kiadási tételek folyósítására gondolhatott a pénzügyi kormány. Az informátor leszögezi, hogy a köztisztviselői fizetések hátralékai és a nyugdíjrestanciák nem azért merültek fel a múlt esztendőben, mintha nem tudta volna a kormány kifizetni, de itt bizonyos közigazgatási szempontok játszottak közre. Hangsúlyozzák a pénzügyminisztériumban, hogy

ez a kiutalási akció nem áll összefüggésben az amortizációs pénztár által kibocsájtandó és az 1932. év elküldött kincstári tartozásokat rendezendő bonokkal.

A pénzügyminiszter pedig külön felhívást intézett az érdekeltékhez, amelyben rámutat arra, hogy a kincstári bonok kibocsátásának módjait a lapokban ismertetői majd. Addig is, senki ne üljön fel közbenjáróknak, vagy ígéreteknek, mert akinek szüksége lesz ezekre a bonokra s jogosultsága meg van, minden további nélkül megkapja a bonokat.

Az Adeverul jelentése szerint, a diplomáciai karban történő változásokra vonatkozó rendelkezés már készen is áll. A lap szerint Lugojeanu elfogadta a római követi posztot, Ghica eddigi római követet pedig Brüsszelbe helyezik. Bibescu madridi követ Lisszabonba kerül.

Ma délben a miniszterelnökségen miniszterközli értekezlet volt, amelyen részt vettek

az ilfovmezei és a bucarestikörnyéki megyék kormányparti tagozatainak vezetői is. A megbeszélés tárgyát a kormánypart vasárnapi nagygyűlése képezte s szónokokat jelölték ki.

Madgearu miniszter ma megbeszéléseket folytatott Ghelemgean földművelésügyi alminiszterrel, a bucaresti-i agrárgaranciát illetően. A napokban a szakreferensek bevonásával, újabb megbeszélés lesz s ekkor állítják össze a konferencia elé terjesztendő anyagot.

Két hónapi próbaidőre kötik meg a román-magyar kereskedelmi szerződést

Döntő fordulathoz értek a tárgyalások — Románia és Csehszlovákia tűzifaszállítására Magyarországra — Magyarország megvédi Románia jogait

A román-magyar kereskedelmi forgalom kimélyítésének érdekében folyó tárgyalások döntő fordulóhoz jutottak. Az a bizottság, amelyet a magyar kormány kéréseinek tanulmányozására küldtek ki, befejezte munkálatait és válaszát elküldte Budapestre. A magyar kormány tudvalevőleg azt kérte, hogy azon magyar exportőröknek, akik Romániába szállítanak árut, prémiumképpen fizessék ki a pengő reális (szabadforgalmi) és hivatalos árfolyama közti különbséget. Szabadforgalomban a pengő árfolyama 24 lej körül alakul, míg hivatalosan a pengőt 29 lejjel jegyzik. A magyar kormány kérését a bizottság elvben elfogadta, ellenben válaszában néhány feltételt sorakoztatott fel, amelyeket viszont a magyar exportőröknek kell elfogadniuk. Ezeket a feltételeket azzal a javaslattal tudatták a magyar kormánnyal, hogy a megkötendő egyezményt jelenlegi kontúrjaiban két hónapi próbaidőre léptessék életbe. A magyar kormány válasza még nem érkezett meg Bucurestibe és részben ennek tulajdonítható, hogy a Magyarország felé irányuló

Borzalmas tüzvész pusztít Mexikóban

Mexikóból jelentik: Puebla város szomszédságában borzalmas erejű erdőtüz pusztít. A lángok óriási területet pusztítottak el eddig is. Negyven szénegedő munkás, akik egy nehezen megközelíthető helyen tanyáztak, elpusztult. Kétszáz család nagy veszély közé került. Ezek a családok egy új munkástelepet létesítettek az irtásra szánt erdő közepén. Az erdő az egész környéken hatalmas lángokban lobog és olyan áthatolhatatlan füstfelhő, megkibíratatlan meleg árasztja el a munkástelepet, hogy Puebla város lakosai súlyos aggodalomban él, hogy a munkástelep minden lakója elpusztul.

expornak bizonyos nehézségekkel kell megküzdenie és hogy a magyar piacra exportált áruk kifizetése késedelmet szenved.

Budapesti jelentések szerint a román-magyar kereskedelmi szerződés értelmében tudvalevőleg a magyar kormány bizonyos mennyiségű tüzi- és épületfa bevitelére biztosított jogot Romániának. Az új magyar-csehszlovák kereskedelmi szerződés cseh tűzifabehozataláról intézkedik s ezért a magyar kormány intézkedéseket léptetett életbe annak érdekében, hogy a két ország árucikkkel a magyar piacon ne okozhassanak konkurenciát egymásnak. A hivatalos lapban megjelent rendelkezés értelmében

a román tűzifát ezentúl csak a Tiszántulra lehet szállítani.

Egyben ugyancsak a szerződésben biztosított román jogok megvédése érdekében a magyar kormány eltiltotta a magyar tűzifának magyar területen való szabad szállítását. Magyar tűzifát a Tiszántulra ezentúl csak bizonyos arányban lehet szállítani.

Az osztriga ajándéka

Írta: GODFREY BUXION

Trubetzkoi grófné, aki előző este érkezett Párisból, a Savoy Hotel éttermében vacsorázott. Amint felbontott egy osztrigát, felsikoltott:

— Ezt a gyöngyöt találtam a kagylóban!

Kelvin lord kételkedő mosollyal vette kezébe a feléje nyújtott tárgyat, de a következő percben elkomolyodva mondta:

— Ritka szerencse, grófné, gratulálok. Páratlanul szép példány — szót, mialatt tüzetesen vizsgálgatta a gyöngyöt.

A közeli asztaloknál is észrevették, hogy valami történik a szép orosz grófné asztalánál. A pinórék is hamar szétvitték a híret az osztrigában talált gyöngynek. A szálló igazgatójának is hamarosan tudomására jutott és sietett a kis asztalhoz, ahol Trubetzkoi grófné és a fiatal lord ültek:

— Szabad a gyöngyöt látnom? — kérdezte az igazgató és a grófné boldog mosollyal mutatta meg.

— Látja, milyen szép ajándékot kaptam az osztrigától?

Az igazgató első pillantásra felismerte, hogy a rózsaszínű gyöngy igen nagy értékű, ritka példány és udvarias meghajlással a következőket mondta:

— A grófné bizonyára tudja, hogy minden, a hotelben talált tárgyat nálam kell beszoigáltatni. A grófné legbájosabb mosolyával felelt:

— Eszem ágában sincs, kedves direktorom. Az osztrigát megvettem, az tehát az enyém mindenestől.

Az igazgató kissé mérsékeltebb alázatossággal vágott vissza:

— Tévedni méltóztatik, mert csak megevéssre vette meg az osztrigát. Az üzleti szokás szerint a

vendég itthagynia az osztriga kagylóját. És így az évszázados gyakorlat alapján az osztriga kagylója a vendéglős tulajdona.

A grófné erre már bosszusan vágott vissza:

— Mesebeszéd! Ezt csak azért mondja, mert gyöngy volt az osztriga kagylójában. Ha a kagylót betettem volna a kezításkámba, egy szót sem szólt volna. Éppugy az enyém az osztriga kagylója, mint az a papiros, amelyikbe a pék a nála vásárolt kenyeret csomagolja.

Az igazgató szeme felvillant és diadalmas vigorgással jelentette ki:

— Helyes! A kagyló is csomagolás, tehát a grófné megtarthatja. De ha véletlenül egy tizfontos bankjegy kerül a csomagoló papírba? Az is a vevőé? Az osztriga kagylója a csomagolás, az tehát a grófnéé, de a benne talált gyöngy a szállóé.

A grófné nevetve replikázott:

— Rossz a hasonlat, kedves direktor. A bankjegy, amelyet a pék tévedésből tett a csomagoló papírba, az ő tulajdona, de a gyöngyöt nem ön tette bele a kagylóba! Amikor az osztrigát megvettem, a gyöngy már benne volt, de magának sejtelve sem volt róla!

— Egyezünk ki, grófné, fáradjon le az irodámba.

A grófné nevetve szót asztaltársához:

— Bocsásson meg, nem rázhatom le másképp ezt a makacs embert...

Már a terem ajtajánál voltak, amikor az igazgató megállt és így szót:

— Meg akarom venni a gyöngyöt és kész vagyok azonnal kifizetni annak az összegnek a felét, amennyire egy elsőrendű szakember becsüli.

— Ó, kedves igazgató ur, én nem szaladgálok a maga kedvéért ékszerészekhez. Nem adom el a gyöngyöt, s azall vége... — mondta a grófné idegesen s máz vissza is indult az asztal felé. Az igazgató utána sietett:

— Nem is kell ékszerészhez mennünk, grófné. Ott, a negyedik ablaknál ül Delaunay, a híres párisi ékszerész. Megkérem... és öt perc alatt elintézzük.

A grófné idegesen szakította félbe:

— Nem bánom... de már unom a dolgot...

A nagyhirű ékszerész illő elmélyedéssel foglalkozott vacsorájával, de az igazgató kérésére némi bosszus hümmögés után felkelt és csatlakozott a menethez. Kelvin lord is meguntta már a várast s ő is velük ment.

— Különös szerencse — mondta az igazgató az irodában — hogy Delaunay ur éppen ma érkezett a hotelbe.

Amint az ékszerész meglátta a gyöngyöt, közömbössége és türelmetlensége elmúlt, annyira meglepte a gyöngy szépsége:

— Elsőrendű példány, legalább kétezer fontot ér.

A grófné pár perccel később ezer fonttal gazdagabban tért vissza asztalához.

Amikor a hotel igazgatója másnap, fölös óvatosságból, egy Regent Streetbeli ékszerész barátjának is megmutatta a gyöngyöt, az mosolyogva adta neki vissza:

— Kedves barátom, próbára akarsz tenni, hogy értek-e a gyöngyökhöz?

Az igazgató ijedségtől dermedten kérdezte:

— Talán nem ér ezer fontot?

A barátja komoly arccal felelt:

— Megijesztesz... Csak nem vetted meg ezt a hamisítványt igaz gyöngynek?

Mikor az igazgató visszaérkezett a hotelbe, megtudta, hogy Trubetzkoi grófné és Delaunay ékszerész is még az este elutaztak. A Scotland Yard a leírás alapján a grófnéban egy furfangos családok miatt többszörösen büntetett szobaleányra, a párisi ékszerészben pedig Walkerre, a hírhedt nemzetközi szélhámosra ismert.

Katedra és politika

Az utolsó tíz esztendőnek, azoknak a hullámoknak, amiket a háború utáni politika felvetett, különös velejárójuk van. Olyan területre csapnak be, ahonnan a tanító szava hangzik el. Az egyetemről van szó. Majdnem egyidejűleg csapódtak Középeurópa politikai bacillusai a kolozsvári és a budapesti egyetem katedráira.

Budapesti például az történt, hogy az egyetem egyik német professzorának parlamenti beszéde miatt viharos csata tört ki a budapesti német és a budapesti magyar egyetemi hallgatók között. Fázisok: tüntetések a tanár ablaka alatt, szultálják a tanár feleségét, a német horogkeresztes diákszövetség táviratilag tiltakozik Münchenből a magyar egyetemi professzor bántalmazása ellen, a magyar diákok azt követelik, hogy mozgósítsák el a professzort, a professzor Münchenbe szalad bepamaszolni a diákokat és a parlamentben a müncheni diákok jegyzékét felhárító beavatkozásnak deklarálja egy másik képviselő.

Formális politikai film.

Első kép: az egyetemi tanár a parlamentben beszédet mond.

Ez az aminél meg kell állni egy percre, abban mindig van valami veszély, ha a katedra elé, ha a katedra mögé, s ha a katedra fölé ráterpeszkedik a politika százkaru polipja. Abban mindig van valami veszély, nem is jelentéktelen, ha a diák, akinek tanulnia kell, politizál.

De abban, hogy a tanár, akinek tanítania kell, szintén politizál, abban már sokkal több van, mint veszély. A katedra kívül áll a politikán. Nem is kívülről, hanem fölötte. A jövő generációjának neves és egyenes vezetése talán annál a pontnál kezdődik, hogy a tanár azonkívül, hogy tanít, ne tüsszon a politika vizein, akár jobboldalra, akár baloldalra. A katedra szűz sziget, abban az áradatban, amelyben ferde vagy egyenes, józan vagy részeg, logikus vagy hebehurgya eszmék golfárma gözölög.

A katedra fehér szikla a politika sártengerében.

Hogy kérhetem meg a diákokat, hogy ne politizáljon, ha a tanár maga politikus? S hogy kérhetem meg a tanárt, hogy csak tanár maradjon, ha véreben, idegében és meggyőződésében ott vibrál, mondjuk, a nemzeti ideál, akkor is, ha azt momentán horogkeresztesnek hívják, vagy ott vibrál a nemzetiek felül való internacionális világnézet, akkor is, ha ezt momentán marxizmusnak hívják.

A tanár itt a diákok ellen politizált és a diákok fellázdak a tanár politikája ellen. Ebben az esetben a tanár véletlenül országgyűlési képviselő is. A beszéde az egyetem falain kívül hangzott el és mégis beszökött, legalább visszhangjában, az egyetem falai közé. Fordítva jobb lett volna. Az egyetemi tanárnak olyan beszédet kell mondania a katedrán, hogy megrázkódjék bele minden földi politika és nem olyan eszmeiket harsogni az egyetemen kívül, amelybe belereszked a katedra is. A tanár összeitkőzött a politikussal.

És mért ma inkább a politika a kenyere az embernek, mint a tudomány, hát természetes, hogy ebben a harcban a katedra bukott el és a politika győzött.

Ha majd a katedrák nemes és előkelő hangja legyűri a köznapi politikát, akkor nem lesz többé diákverekedés a világon. F. T.

Nyolcmillió lejes kártérítési pert szüntetőt meg az aradi törvényszék

Az aradi törvényszéken csütörtökön lezajlott a Hulber Szilviusz-féle sikkasztási bűnper érdekes utójátéka. Emlékezetes, hogy Don Illés, Don Péter és Don János kúrtösi lakosok vagyonuk nagy részét elvesztették a Hulber-féle sikkasztás következtében. A Don-fivérek nyolc millió lej erejéig kártérítési pert indítottak a Victoria bank ellen, mert a bank tisztviselőjének sikkasztása következtében elvesztették vagyonukat. A Don-fivérek szegénysíron pereltek, a Victoria bank ügyésze a csütörtöki tárgyaláson azonban okmányokat nyújtott be az aradi törvényszékhez, amelyekben bejgazolta, hogy Don Illésnek, Don Péternek és Don Jánosnak még van vagyonuk. A törvényszék a bemutatott igazolványok alapján megállapította, hogy a felperesek nem vagyontalanok és felszólította őket a kilenc millió lej összegnek megfelelő bélyegilleték megfizetésére. Miután a felperesek ennek a felhívásnak nem tettek eleget, az aradi törvényszék a pert megszüntette és a Don-fivéreket 61.000 lej perköltségben marasztalta el.

- Kérek egy pár gummisarkot!

- Parancsolja a legjobbat?

- Persze, csakis Palmát!

Felrobbantották a kínai külügyminiszter vonatát

A japán csapatok Tien-Csin közelében — Sulyos határc incidens a mandzsuri határon — A Mennyei Kapu közelében levő harcoknál a halottak és sebesültek száma több mint hétezer

Londonból jelentik: Kínai hivatalos forrás szerint Nan-Tien-Ten, azaz a Mennyei Kapu Városa körül dúló rendkívül heves csatában a halottak és sebesültek száma meghaladja a hétezeret. A Luan-folyótól nyugatra is véres harcok tombolnak. Japán repülők állandóan bombázást zúdítanak a kailani bányavidékre. Luan-Csang-Kvantól északra a japán tüzérség majdnem rommá lőtte a kínai erődöket, de a kínai gyalogság eddig minden japán támadást visszavert.

A kínaiak folytatják arcvonaluk kiegyenesítését. Az északi és keleti front egy részét kiürítették, úgy hogy a harcfront most az ország belső részébe került, ahol a védelmi művek szörványosak. Híre terjedt, hogy a semleges övezet ügyében folyó japán-kínai tárgyalások jól állnak és a japánok lemondottak arról a szándékukról, hogy bevonuljanak a fővárosba. A pekingi politikai bizottság ujonnan választott elnöke, Huang-Fu ellen bombamerényletet követtek el, amikor Tiencsinben különvonatra szállt, hogy Pekingbe utazzék. A bomba Huang-Fut nem találta el, de két katonát megölt.

A japán csapatok 35 kilométernyire megközelítették Tien-Csint. Hivatalos jelentések

szerint a kínai lakosság feijesztetten menekül a városból. A japán hadvezetőség reméli, hogy csapatai 36 órán belül elfoglalják Tien-Csint.

A Daily Express jelenti, hogy a mandzsuri határon sulyos természetű határc incidens történt. A közvetlenül a határon levő Poltavka község mellett japán katonák sortűzet adtak le a határ túlsó oldalán levő orosz parasztoakra. A lövések két parasztot megöltek, többeket megsebesítettek. Az incidensről azonnal jelentést küldöttek Moszkvába, ahol Litvinov külügyi népbiztos haladéktalanul megtette intézkedéseit. Azt hiszik, hogy ez a véres határc incidens sulyos konfliktust von maga után.

Pekingből jelentik: Hang-Fui külügyminiszter a pekingi pályaudvarról különvonaton el akart utazni. A vonat elindulása pillanatában bomba robbant fel, amely a vonat több kocsiját elpusztította.

A külügyminiszter sulyosan megsebesült.

A merénylőt, egy fiatal kínai diákot sikerült elfogni, akit halálra ítélték és két órával később már ki is végeztek. Hang-Fui tábornok, külügyminiszter éppen el akart indulni, hogy a japán kormány megbízottáival béketárgyalásokat kezdjen.

Felemelték a betegsegélyző-járulékokat

Öt osztályba sorozták a biztosításra kötelezetteket — Körülbelül husz százalékkal emelték a díjakat

Néhány nappal ezelőtt jelent meg Gataiantu munkaügyi vezérfelügyelő szerkesztésében a Társadalombiztosítási Könyvtár első köteteként a nemrég megszavazott új társadalombiztosítási törvény szövege, amely megszüntette a betegsegélyző pénztárak működését és hatáskörüket az ujonnan szervezett Társadalombiztosító Pénztárakra és Hivatalokra ruházta át, teljesen átfőrmálva a betegsegélyezés és rokkantság esetére szóló biztosítások rendszerét.

A Bucurestiben székelő Központi Társadalombiztosító Pénztár tervei alapján a biztosításra kötelezettek tábortát öt osztályba sorozták és az egyes biztosítási osztályokban a következő heti járulékok fizetését tették kötelezővé:

I. osztály 6, II. osztály 12, III. osztály 22, IV. osztály 30, V. osztály 36 lej.

E járulékok felét a munkaadó, másik felét pedig az alkalmazott vagy munkás fizeti, részben a biztosítási könyvecskékre beragasztandó nyugtábélyegek, részben pedig a fizetési jegyzékekben eszközölt készpénzlevonások útján. És az öt osztályban felsorolt járulékokon kívül a munkaadó még 2—2 lej fizet hetenként minden alkalmazottja után a tanoncotthonok fenntartási alapja javára.

Eddig az I. osztályban 5.10, a II. osztályban 9.90, a III.-ban 15.90, a IV.-ben 27.30 s az V.-ben 29.70 lej volt a heti járulék összege. Az emelés tehát körülbelül 20 százalékos minden osztályban.

Az új járulékokat hetenként kell fizetni. Minden megkezdett munkanap egész hétnek számít, még abban az esetben is, ha a munkás az egész hetet nem dolgozta le azon a helyen,

ahol megkezdte. Ez a rendelkezés különösen sulyosan érinti az erdőkitermelésnél és az építkezéseknél dolgozó munkásokat, akik gyakran változtatják munkahelyüket.

Véres forradalom Kubában

A forradalmárok megszállták a várost

Havannából jelentik, hogy Kubában véres forradalom tört ki. Ezerkétszáz főnyi lázadó csapat Trinidad felől felvonult és St. Clara városba bevonult. Katonai csapatok fogadták a forradalmárokat és a város külső negyedeiben véres küzdelem vette kezdetét. Elkeseredett harcok után a katonaság visszauzte a forradalmárokat, ekkor azonban három város felfegyverzett lakossága csatlakozott a lázadókhöz. A megerősödött forradalmárok ellentámadásba mentek át és sikerült a várost ostrommal bevenniük. A harcok során több mint száz ember esett el.

CORSO-MOZGO! Hatalmas műsor!
5, 7½, 9½ órakor!

GHETTO SZIVE!

Külföld idei legnagyobb sikere!

A film előtt személyesen!

Világattrakció a színpadon!

5 AICARDI!

szencziációs francia artistaszoport felléte.

Soha nem látott szédületes mutatványok!

A nagy áldozatok dacára, a jegyárakat csak 3 lejjel emeltük.

Az aradi származású Fischer Annie a budapesti Liszt Ferenc zongora-hangverseny győztese

A világ minden részéből hatvankilenc művész nevezett be a versenybe — Nyilatkozik Fischer Annie — Érdekes epizódok a fiatal zongoraművész életéből

Aradról származott fiatal zongoraművész lendült tegnap este a siker, világhírnév magaslatára. Fischer Annie, dr. Dolmányi Ernő tanítványa, aki mint csodagyerek tűnt fel a zeneművészet terén, a szerdán este lezajlott Liszt Ferenc zongoraverseny döntőjéből győztesen került ki. Az összes külföldi zongoraművészek, zenészek elől vitte el Fischer Annie 18 éves felsőleányiskolai tanuló a pálmát... Igazán befutott...

A Budapesten lezajlott Liszt Ferenc nemzetközi zongoraversenyt világszerte kivételes érdeklődés előzte meg. A verseny néhány nap előtt kezdődött meg ünnepélyes keretek között. *Hatvankilenc versenyző nevezett be. A külföldi és magyarországi híres és kevésbé híres zongoraművészek, művésznők egész légiója.* A versenyen képviseltették magukat Olaszország, Ausztria, Franciaország, sőt még Oroszország zenei életének lelkes művelői is, nem beszélve a magyarokról, akik nagy számban vettek részt a versenyen.

A döntőbe 53 versenyző közül csak nyolc került be s ezek két napon át nyilvános zene-kari koncerten mutatták be tudásukat a zsűri-nek és a termet zsúfolásig megtöltő közönségnek. A zsűri döntésére tegnap éjjel előtt került sor.

Dohnányi Ernő hirdette ki a zsűri döntését, amely szerint a Liszt Ferenc zongoraverseny győztese Fischer Annie lett, aki díszoklevelet és 4000 pengő jutalmat vitt el a többi versenyző elől.

A második díjat Mikysa Tarasz orosz versenyzőnek ítélte a zsűri, míg a harmadik Kentner Lajos (magyar) lett. A többiek helyezés nélkül a következők: Kovács István (magyar), Perin Ida (francia), Pitini Giuseppa (olasz), Heimlich Lajos és Földes Andor (magyarok), akik 1000—1000 pengő jutalmat kapnak.

Az általános érdeklődés középpontjába Fischer Annie került. A hangverseny után így

FILM KÖZLÖNY

Egy édes tangó...

Filmdráma bemutatója az Urániában

Senkit se tévesszen meg a film címe, soha sem lehet tudni manapság, hogy miért adják egyik, vagy másik filmslágernek ezt, vagy azt a címet. Legtöbbször egy dal az oka, vagy csupán egyetlen jelenet, momentum, vagy egyszerűen a hangzatosság kedvéért. Az „Egy édes tangó...” című német filmsláger nem zenevígjáték, még kevésbé operett, hanem egyike a legutóbbi idők legértékesebb filmdrámáinak. Komoly, líktető cselekménye, művészi jelenetei és kísérőzenéje s nem utolsósorban a szereplők abszolút nivós játéka, nagyszabású filmdrámává avatják. A rendező rendkívül ügyesen keveri az izgalomtól túlfűtött drámai jelenetek közé a tangós, pezsgős, mámoros bár-jelenet hangulatát s itt alkalma nyílik a fiatal bonvivánnak arra, hogy slágerszámokat adjon elő. A cselekmény Marcel Pagnol-ra emlékeztető lefolyású, azonban nem tér le az értékes irodalmi színvonalról és a világítótoronyban lejátszódó házassági dráma mindvégig feszült, lebilincselő hangulatot teremt. A szerelmi háromszög minden tagja: Olga Csehova, Trude Berliner és H. A. v. Schlettov, tiszta művészetet produkál. Willy Engel-Berger kísérőzenéje és slágerszámai külön élvezetet jelentenek.

nyilatkozott a budapesti lapok munkatársa előtt:

— *Alig tudok szóhoz jutni a nagy örömtől! Nem is mondhatok mást, csak azt, hogy most végre megjutalmazhatom magamat ezért a sikerért: Párisba utazom! Ezuttal nem koncertezni, hanem élvezni a világ fővárosát. Még csak annyit, hogy nagyon boldog vagyok!*

Fischer Annie édesapja Fischer József az „Az Est” kiadóhivatalának igazgatója, aki unokaöccse Glück József ismert aradi nagykereskedőnek és közeli rokona Székely Lajosnak, az aradi társaságokban jól ismert Székely Klári édesapjának. Boldogan mesélik el Székelyék az Aradi Közlöny munkatársának a kis Annie szép pályafutásának történetét.

Fischer Annie egész pöttömnyi kisleány, négy esztendősen lehetett, amikor felfigyeltek szokatlan éles zenei hallására. Akkoriban divat volt a „csoda-gyerekek” felfedezése és Fischer Annie bemutatkozása a budapesti Zeneakadémián kitűnő alkalom volt egy újabb csodagyerek felfedezésére.

— Amikor szülei felvitték Székely Arnoldhoz, az ismert muzsikushoz, hogy vállalja el tanítását, az nem nézett ki semmi „jót” az apró leánykából — meséli Székelyék. — Szórakozottan ült le a zongora mellé, hogy meghallgassa, mit tud hát a gyerek s beletemetkezett újságjába. De alig kezdett hozzá Annie a játékhöz, Székely Arnold kiejtette kezéből újságját, felugrott és Annie mellé állt s úgy hallgatta a kisleány játékát.

Végül lelkesen gratulált a szülőknek és nyomban felvette Anniét az akadémiára.

Alig néhány év előtt egy nyilvános hangversenyen, mikor mindenki a kis Fischer Anniét ünnepelte, Dohnányi Ernő felkereste Székely Arnoldot és kérte: engedje át neki a gyermek továbbképzését. Fischer Annie Dohnányi első női tanítványa volt.

Fischer Annie nyolc év előtt volt atyjára Aradon. Látogatóban volt rokonainál és ismerősei előtt sokat zongorázott. Egy alkalommal egy román kvartett keretében lépett föl a Kulturpalotában, míg másik koncertiát a Kölcsey-Egyesületben tartotta meg. Ez a riport nem az első az Aradi Közlöny hasábjain Fischer Anniéről. Az utóbbi években Fischer Annie elismert zongoraművész lett Magyarországon. Külföldön is sokat turnézott s hangversenyezett Hubay elszigetelt buda! kastélyában. Fischer Annie sürgöny útján adta aradi rokonai tudomására nagy győzelmét.

Csütörtökön este jászódott le a Liszt zongoraverseny utolsó felvonása. A zeneakadémia nagyterme zsúfolásig megtelt előkelő, diszes közönséggel, amely ünnepi hangulatban hallgatta végig azt a nyolc versenyszámot, amelynek programját a Liszt zongoraverseny nyolc díjnyertes művésze nyerte meg. Meg nem szűnő taps és viharos ünneplés követte a díjnyertes előadók virtuóz zongorajátékát. A műsor befejezése után a közönség a zeneakadémia halljába vonult, amely annyira megtelt nézőkkel, hogy talpalatnyi hely sem maradt. Homan Bálint magyar kultuszminiszter a zongoraverseny nagy jelentőségét és a jövőre való kihatását méltatta. A beszédet francia nyelven tolmácsolták. Érdekes pillanat következett ezután. Homan Bálint kultuszminiszter átnyújtotta Fischer Anniének a Liszt zongoraverseny első díját. Meg nem szűnő, egetverő taps fejezte ki a közönség lelkes elismerését.

A kultuszminiszter ezután a többi nyertesnek is átnyújtotta a győzelmi díjat.

Angol szabadalmazott furók és ékek. Nélkülözhetetlen építésszeknek, építési vállalkozóknak, villianszerelőknek, vízvezetékszerelőknek, lakatosoknak, cimpfestőknek, kárpitosoknak és minden háztartásnak. A legjobb és leg-egyszerűbb módszer mindenféle tárgyaknak féglán, betonon, kövön, márványon, csempén való megerősítése. Kiméli a falakat, a festést és a tapétát. Megtakarítás időben, anyagban és pénzben. A falak kifurása, a lukak betömése és begipszelése fölösleges.

Kapható minden vaskereskedésben és hasonló szakmájú üzletekben.

Szakmabeli képviselők kizárólagos eladási joggal a Bánság és Erdély minden nagyobb városában kerestetnek.

Romániai vezérképviselő:

HENRY BRETEA

Bukarest, J. Str. Eugen Carada 7.

Telefon: 3-5092.

Az aradi törvényszék felmentett egy hitelezési csalással vádolt háztulajdonost

Két évvel ezelőtt Krish Henrik lugosi lakos arra kérte Eck János aradi háztulajdonost, hogy zsíráljon neki egy 375.000 lejes váltót. A váltót annakidején egy aradi pénzügyintézetben számították le. Krish Henrik nem fizetett és a váltótartozás a maga egészében Eck János nyakába szakadt. A váltó lejáratakor, 1931. január 25-én a bank vezetője kijelentette Eck Jánosnak, hogy a váltót csak abban az esetben prolongálhatja, ha a bank követelését bekebelezheti Eck János házára. A zsírás ekkor arra kérte a kérdéses bank igazgatóját, hogy még egy negyedévig várjon a bekebelezéssel, mert házáat el akarja adni és a vételárból elsősorban a banktartozást egyenlíti ki. A bank teljesítette Eck János kérését, aki a bank által engedélyezett negyedév alatt házáat eladta sógorának jóval értéken alul, de tartozását nem fizette ki.

A pénzügyintézet így hitelezést csalásért feljelentette Eck Jánost és a feleségét, akiket csütörtökön vont felelősségre az aradi törvényszék Moldovan Sabin-tanácsa. A vádlottak tagadták a terükre rótt cselekményt.

A bank igazgatóját tanuként hallgatta ki a törvényszék, aki kijelentette, hogy a pénzügyintézet váltóosztályának három tagja előtt mondotta meg Ecknek, hogy a bekebelezéstől azért tekint el, hogy segítsen a helyzetén. Eck János és Krish Henrik gyárat vásároltak a banknál felvett összegért. Ő figyelmeztette a két vállalkozót, hogy olyasmire kezdjenek, amihez nem értenek. Az intelme azonban nem használt és mindketten belebuktak vállalkozásukba.

A Transylvania aradi cipőgyárat alapították ketten a banktól felvett pénzen, amely váltótfedezettel biztosított folyószámla-kölcsönből származott.

A törvényszék kihallgatta a pénzügyintézet három tisztviselőjét is, akik szintén azt állították, hogy a vádlott vagyonát átjártotta sógorának birtokába, hogy a bankot megkárosítsa. Mandru főügyész vádbeszédében súlyos büntetést kért a háztulajdonosra és feleségére. Kele Sándor dr. védő azt vitatta, hogy Ecknek jogában volt házáat eladni, mert a bank még zálogjog-előjegyzést sem kért a vádlott ingatlanára.

A törvényszék felmentette a hitelezési család vádja alól Eck Jánost és feleségét, mert a vádat nem látta beigazoltnak.

Századik születésnapján felakasztotta magát

Nyiregyháza-ról jelentik: Gergely községben felakasztotta magát Pán Sándor 100 éves földműves, aki tettének napján töltötte be századik életévét. Az öngyilkos bucsulevelet hagyott hátra, amelyben azt írta, hogy tettét életuntsága miatt követte el.

Dijpályázatunk

250.- Leiert egy fényképezőgép?

Keresse ezen Box nevét

Minden szerencsés megfejtő a helyes megfejtésért 250.- Lei ellenében az itt bemutatott 44 sz. Agfa Box készüléket kapja.

Becszerelés 1933 május hó 5.-től június 30.-ig minden fotokereskedőnél

AGFA ----- BOX

A kincstári megbizott és a védő vitája a huszonöt milliós feketeszesz-bírság körül

— Mihez van joga a védőnek — Érdekes tárgyalás az aradi törvényszéken —
Május 24-én lesz a döntés a feltűnést keltő ügyben

Csütörtökön tárgyalta az aradi törvényszék Kozma Albert radnai pálinkakereskedő feketeszesz ügyét. Az aradi pénzügyigazgatóság köztudomásúlag, adózatlan szesz forgalomba hozataláért huszonötmillió lejes bírsággal sújtotta Kozma Albertet és az aradi törvényszéknek felelősség folytán ítélni kellett ebben az ügyben.

Kozma Albert pálinkakereskedő védője Pop Sándor dr. kijelentette, hogy a Taranu pénzügyi vezérfelügyelő által megállapított hiányok, illetőleg adózatlan-szesz többlet: úgy keletkezett, hogy a szeszbarcák egyrészt adatait a beadott és letétbe helyezett jegyekből állapították meg. Ezt igazolja a radnai adóhivatal bizonyítványával, amely tanúsítja, hogy ez általános rendszer volt nemcsak Máriaródnán, hanem az összes többi adóhivataloknál is. Kérte továbbá a védő, hogy hallgassák ki a védelem tanuit is, főleg azokat a soffőröket, akiket Kozma Albert benevezett és akik igazolhatják, hogy sem a jószási, sem a birkisi szeszgyárakból adózatlan szeszt nem szállítottak.

A védő arra kérte a törvényszéket, válassza ketté a pénzügyi hatóság jegyzőkönyvének adatait. A jegyzőkönyv a huszonötmillió adóbírságért Spiesny Károly radnai adótárnokot egyetemlegesen felelőssé tette. Kéri az ügy kettéválasztását azért, mert Spiesny Károlyt az ellene megindult bünyügyi eljárás során felmentették, másodsorban azért, mert a törvénynek egyetlen olyan rendelkezése nincsen, amely az egyetemlegességet kimondja hasonló esetekben.

A kincstárt Eustatin dr. bucuresti-i ügyvéd képviselte, aki tiltakozott az újabb bizonyítás ellen. A védelemnek — mondotta — nincs joga újabb tanukat kihallgatni, mert a pénzügyminiszterium csak a pénzügyigazgatóságnak adott felhatalmazást, hogy saját adatainak igazát bebizonyítsa. A pénzügyi kincstár nem akar újabb bizonyítékokat produkálni — folytatta az ügyvéd — és megelégszik azzal, ha az ügyiratok között lévő megállapításokat fogadja el bizonyíték gyanánt a törvényszék.

A bíróság úgy döntött, hogy május 24-én hirdeti ki ebben az ügyben határozatát.

A bíróság úgy döntött, hogy május 24-én hirdeti ki ebben az ügyben határozatát.

Rendőr-kutyával nyomoznak a nagyváradai kégyilkosság feltése után

Három nap telt el azóta, hogy Nagyváradon felfedezték azt a borzalmas kegyetlenség-gel elkövetett gyilkosságot, amelynek áldozata Jámbor Imre 20 éves kárásztelki legény.

Ma délelőtt huszonöt detektív vonult ki a gyilkosság színhelyére, valamint a legujabb gyanúsítottak: egy nő és egy férfi kézrekerítésére. A bünyügyi osztály vezetője most egy nagyszerűen bedresszozott rendőr-kutyát vitt magával, amely a csendőrségi nyomozások során több alkalommal volt bonyolult nyomozásoknál a csendőrök segítségére. A kutya csaholva futott ki a színhelyig egy kacskaringós ösvényen, de pár száz méter után elvesztette a nyomokat és ezzel dugába is dőlt a kutyával való továbbnyomozás.

Tragédia egy regáti kolostorban

Egy szerzetes rálőtt egy apácára és öngyilkos lett — A szerzetes holttestét megtalálták egy erdőben

Bucurestiből jelentik: Az ókirályságbeli Piatra-Neamt melletti Tibucani kolostorban nem mindennapi szerelmi dráma játszódott le, amelynek hősei egy szerzetes és egy apáca. A Dimineata híradása szerint néhány nappal ezelőtt egy iskola kiránduló növendékei a piatra-neanti-i kolostor melletti kis erdőcskében egy szerzetes holttestére bukkantak. A gyermekek felfedezése a csendőrség tudomására jutott és a megindult vizsgálat megállapította, hogy a halott Ambrozie Florescu tibucani-i szerzetes-

sel azonos. A bevezetett tüzetes nyomozás ezután megrendítő történet rekonstruálására vezetett.

A nyomozást végző hatóságok megállapítása szerint az ötvenéves szerzetes olthatatlan szerelemre gyulladt Cornelia Ojica nevű negyvenöt éves apáca iránt, aki a szomszédos razboieni-i kolostorban élte egyhangú életét. Az elmúlt év június hó 20-án éjszaka Cornelia nővér kiszökött a kolostorból és Tibucaniba gyalogolt, ahol találkozott a szerzetessel.

A tibucani-i klostrom lakói a hajnali órákban fegyverdörrenés zajára riadtak fel. A lövés zaja Ambrozie barát cellájából hangzott. A szerzetesek kétségbeesetten kopogtattak a lezárt cellaajtón, de nem kaptak semmi választ. Ekkor betörték az ajtót és a szerzetes fekvőhelyén a legnagyobb megrökönyötésre Cornelia nővért találták vérben fetrengve. A nő kijelentette, hogy Ambrozie szerzetes rálőtt, mert vonakodott az övé lenni és amikor lelkére igyekezett beszélni, elsütve revolverét, amelynek golyója talált, elmenekült a cellaablakon keresztül.

Cornelia nővért a razboieni-i kórházban vették ápolás alá, ahol a gondos orvosi kezelés visszaadta életét. A dráma második szereplőjének azonban azóta nyoma veszett. Most, hogy holttestére ráakadtak, a nyomozást vezető hatóság előtt valószínűnek látszik, hogy Ambrozie barát lelkiismeretfurdalásának szavát követve önkézzel vetett véget életének. A barát holttestének halántékán egyébként világosan kivehető még a halálos revolvergolyó nyoma is.

Kiutasítják Kolozsvárról

a zavargó diákokat A rendőrség felszólította a diákok

szállásadóit, hogy mondjanak fel a zavargásokban résztvevőknek

Kolozsvárról jelentik: Kolozsvár diákkörében még ma sem csillapodtak le a felzaklatott kedélyek. A napokban lezajlott rendezvényekkel kapcsolatban az egyetem rektorátusa erélyes intézkedéseket fogantatott és — mint jelentettük — az orvosi, valamint a gyógyszerészi fakultáson az előadásokat az év végéig beszüntette. Ugyanakkor hat diákot kizárták az egyetemről, 42-nek pedig nem engedik meg ebben az évben, hogy vizsgázzanak. Egy joghallgató az egyetem vezetőségének eljárása nyomán memorandumot szerkesztett, amelyben be akarta jelenteni a rektorátusnak, hogy amennyiben az orvosi és gyógyszerészeti szakon az előadásokat nem folytatják s a diákoknak nem engedik el a büntetésüket, úgy azokkal szolidarisnak jelentik ki magukat és

sztrájkba lépnek, azaz ők sem látogatják az előadásokat. A joghallgatók javarésze azonban megtagadta ennek a nyilatkozatnak az aláírását s így az nem is kerülhetett a rektor elé.

A rendőrségen ezalatt állandóan folyt a letartóztatott diákok kihallgatása, akik közül 19-et szabadon bocsájtottak. A rendőrség közegei egyébként

felkeresték a diákok szállásadóit és azokat felszólították, hogy diáklakójuknak azonnali hatállyal mondjanak fel.

A rendőrségi intézkedésnek az a célja, hogy a diákokat a város elhagyására kényszerítse. Ezt, egyébként tudomásukra is hozták a diákoknak, akiknek csak akkor szabad majd visszatérni Kolozsvárra, ha megkezdődnek a vizsgák.

H I R E K

Védekezés a légi támadások ellen

A belügyminisztérium hivatalos közleményét tett közzé azzal a királyi dekrétummal kapcsolatban, amely nemrégiben jelent meg és amely a polgári lakosság légi támadások elleni védekezéséről intézkedett. A közlemény szerint a légi támadások elleni aktív védelmet a hadsereg hajtja végre, míg a passzív védelem keresztülvitelére a polgári lakosságot kell megszervezni és kellő módon kiképezni. A kiképzés előkészítését és keresztülvitelét a belügyminiszter elnöke alatt alakult legfelsőbb passzív légi-védelmi bizottság végzi el. Jogszemélyiséggel bíró magánegyesületek csak abban az esetben működhetnek közre a légi védelem megszervezésében, ha alapszabályaikat — a hadügyminisztérium előzetes véleményezése alapján — a legfelsőbb légi védelmi bizottság jóváhagyta. Csak ezek az egyesületek kaphatnak szubvenciót és ezek részesülhetnek munkájuk során a hatóságok támogatásában.

A közlemény hangsúlyozza, hogy csak a legfelsőbb bizottság által elismert személyek és egyesületek vehetnek részt a polgári lakosság légi támadások elleni kiképzésében és csak ezek terjeszthetnek olyan védőanyagokat vagy készülékeket, amelyeknek használatát a hadügyminisztérium előzőleg jóváhagyta. A passzív légi védelem megszervezéséről a legfelsőbb bizottság részletes utasításokat küld szét és azoknak végrehajtásáért a minisztérium a prefektusokat, a polgármestereket, illetve a községi bíróságot teszi felelőssé.

— **IDÓPROGNÓZIS:** Egyes helyeken zivataros esők, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

Aradvárosi mozik műsora

Előadások: 5. negyed 8 és fél 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: ZSAROLÁS. Erkölcskép. A csodaszép JOAN BENNETT a főszerepben. — **Előzőleg: MAX SCHMELING—MICKEY WALKER** bajnoki boxmérkőzés teljes lefolyása.

SELECT MOZGÓ: MADONNÁM, HOL VAGY? Németül beszélő Paramount slágeroperett. LIANE HALL, FRITZ SCHULTZ, VICTOR de KOWA, OLLY GEBAUER, OTTO WALLBURG.

HOL A BÜNTÁRS? (Teljehemer antwortot nicht!) Énekes, zenés, szellemes kalandorfilm a városi mozik legközelebbi szenzációs premijéje.

— **Kartell tárgyalások a Skoda-gyárral**
Bucurestiből jelentik: Ipari körökben élénk fel-tűnést keltett az a hír, hogy több belföldi vasipari vállalat kartell tárgyalásokat kezdett a Skoda-gyárral. Széles körökben nagy érdeklődéssel kísérik a tárgyalások kimenetelét.

— **Gandhi túléli az éhségstrájkot**
Londonból jelentik: Az orvosok jelentése szerint Gandhi minden valószínűség szerint túléli az általa kiszabott böjt hátralévő napjait.

— **Budapesten meghalt a nagyenyedi ref. gimnázium igazgatója.**
Budapestről jelentik: Járny István nagyenyedi református gimnáziumi igazgató 49 éves korában ma Budapesten meghalt. Temetéséről még nem történt intézkedés.

— **Megoperálták dr. Sulyok Istvánt.**
Budapestről jelentik: Dr. Sulyok István, az ismert erdélyi politikus és publicista ma a Verebély-klinikán súlyos műtéten esett át. Az operáció kitünően sikerült, dr. Sulyok Istvánnak azonban természetesen még napokig az ágyban kell maradnia.

— **Hock János ügye a Tábla előtt.**
Budapestről jelentik: Hock János ügyében a Tábla október 21-én tartja meg a tárgyalást. Ezzel kapcsolatban érdekes megemlíteni, hogy a főügyész Hock 11 nemzetgyalázási ügyéből 7 esetben elejtette a vádat, úgy, hogy a Tábla előtt Hockot csak négy rendbeli nemzetgyalázással vádolják.

— **Az autótulajdonosok figyelmébe.**
Bucurestiből jelentik: A pénzügyigazgatóság az új utadótörvénnyel kapcsolatosan felhívja az autótulajdonosok figyelmét, hogy az új törvény értelmében jelentkezniük kell az adóhivataloknál s hátralékaikat ki kell, hogy fizessék, mert ellenkező esetben kizárják őket a forgalomból.

— **Lanyhaság a bucaresti-i gabonatözsde-n.**
Bucurestiből jelentik: A gabonatözsde-n lanyhaság és üzletelenség uralkodik. Amerika nagymennyiségű gabonát dobott piacra s ezeknek a tételeknek alacsony áraival egyelőre nem vagyunk versenyképesek. Ennek ellenére, remélik, hogy jelentős mennyiségű exportgabonát tudunk majd elhelyezni.

— **Megalakult a bucaresti-i Munkakamara.**
Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt 10 órakor megalakult a bucaresti-i Munkakamara, amelynek alakuló ülésén D. R. Ioanescu is részt vett. D. R. Ioanescu beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a munkakamarától távol kell tartani a politikát, mert annak az intézménynek csupán professzionális kérdésekkel szabad foglalkoznia.

— **Tudományos kutatás az aradi Kulturpalota levéltárában.**
Rendkívül érdekes és tudományos szempontból nagyjelentőségű munkát folytat az aradi Kulturpalota levéltárában, illetve a levéltárnak az egyes családok levelesládáit őrző részében Kara Győző, az iródművelés és tudományos működéséről ismert középiskolai tanár. A kulturpalotai könyvtárban őrzik ugyanis az aradmegyei Csányi-család levelezését, amelynek egyik tagja az 1848—1849-iki magyar szabadságharcok idején az erdélyi kormányzásnak volt egyik főtisztviselője. A Csányi-levéltárban számos eddig még ismeretlen történelmi és kulturális irat, okmány, valamint levél fekszik, amelyeknek tudományos feldolgozása hosszabb időt vett igénybe, de már befejezés felé közeledik. Kara Győző ilytárgyú kutatásainak érdekes tárgyköréből egyébként a jövő hét folyamán a budapesti stúdióban is felolvassák egyik értekezését.

— **A belügyminisztériumból érdekes értesítés érkezett az aradmegyei prefektúrára,** amelyben közlik, hogy Károly király megadta a szokásos hozzájárulását Harold D. Clum amerikai állampolgár, konzul számára, hogy teljes joggal végezhesse a konzuli teendőket az Északamerikai Egyesült Államok képviselőjében, az egész ország területén. A belügyminisztérium ezzel kapcsolatosan felszólította az aradmegyei prefektúrát és ezen keresztül a megye valamennyi hatóságát, hogy Harold D. Clum amerikai konzul intézkedéseit ebben a minőségben fogadják és elismerjék.

— **Hír szerint a szász elhalasztották a segésvári gyűlést.**
Bucurestiből jelentik: A szászok vasárnapra Segesvárra nagygyűlést hirdettek, amelyen a szász kisebbség égető problémáit, a párt politikai magatartását kellett volna leírni. A fővárosból érkezett hírek szerint a nagygyűlést bizonytalan időre elhalasztották. Ezt annak tudják be, hogy az utóbbi időben Románia sajtója élesen a szászok ellen fordult, főleg azért, mert szemléletlenül nemzeti-szociálista irányt követnek.

— **Elhanyagolt esetben is rendbehozza emésztését**
Koprol.

— **Kihallgatások az Zaletzky-ügyben.**
Bucurestiből jelentik: A Zaletzky-ügyben ma folytatódott a kihallgatások. Kihallgatták Lazar Illés maramarosai képviselőt, aki Zaletzky magánügyeire vonatkozólag adott információkat, valamint Urleteanu mérnököt, aki a Skoda-művek bucaresti-i kirendeltségénél volt régebben alkalmazásban.

— **Felhívás az el nem helyezkedett tanárokhöz.**
Bucurestiből jelentik: A közoktatásiügyi minisztérium felhívja a beolvasztott, vagy megszüntetett középiskolák azon tanárait, akiket még nem helyeztek el, hogy kísérik figyelemmel a megüresedett állásokra kiírt pályázatokat, amelyek június elseje és tizenötödike között kerülnek nyilvánosságra. Minden előzőleg beadott kérvény felesleges, már csak azért is, mert ezeknél a pályázatoknál a fent említett kategóriába tartozó tanárokat veszik elsősorban figyelembe.

— **Aradi rendőrségi hírek.**
Ösztreicher Illésné, Bulev. Regina Maria 9. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy 1000 lej értékű fehérneműt loptak tőle. — Bota Florica Str. Lacrenului 6. szám alatti lakos ma bejelentette a kveszturán, hogy szomszédnője, a 68 éves Czako Anna még május 9-én eltűnt lakásából és azóta nem tért vissza. — Chilera György tegnap ittas állapotban belekötött Cartin Tódor Str. Marasesti (Kossuth-uccai) lakosba és azt biciskájával karon szurta. — Lipták Mihályné feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik behatoltak Str. Domna Balasa (Demeter-uccában) levő lakásába és 4000 lej értékű árut loptak el. A fenti ügyekben a rendőrség bevezette a vizsgálatot.

Bezárták a budapesti egyetem bölcsészeti fakultását

Ujabb tüntetés Bleyer professzor ellen

Budapestről jelentik: Az egyetem tanácsa ma Trikál rektor elnöke alatt megbeszélést tartott, amelyen elhatározta, hogy az egyetem bölcsészeti fakultását erre a hétre bezárja. A diáksághoz az egyetemi tanács felhívást intézett és ebben arra kéri az egyetemi ifjúságot, hogy a tüntetésektől tartózkodjon. Ma délelőtt az egyetem előtt gyülekeztek a bölcsészeti fakultás hallgatói, akik azonban minden igyekezetük ellenére sem tudták az épületbe bejutni.

A diákok ekkor a Trefort-Kertben gyülekeztek, ahol Bleyert „abcug“-olták, majd pedig elénekelték a Szózat-ot. Később diákküldöttség jelent meg a rektor előtt, akik arra kérték, hogy nyissa meg az egyetem kapuit. Ezt a kérést a rektor a leghatározottabban visszautasította és kijelentette, hogy a néhány napi szünet a tanulmányok szempontjából nem jelent akadályt. Mint ismeretes, Bleyer professzor felszólította a diákokat, hogy jelentkezzen közülük az, aki feleségét sértette. A diákegyesületek ma közleményt tettek közzé, amely szerint a sértető nem a diákság köréből került ki, abban az esetben pedig, ha mégis kiderülne, hogy a professor feleségét diák sértette meg, akkor azt kiközösíték az egyetemről.

Az új Dunahíd

Döntött a kormány, hogy hol építik fel a hidat.

Bucurestiből jelentik: A kormány eldőlt szándéka, hogy az új Duna-hidat Tiganasnál építik fel. Eszerint tehát Turnu-Severin községe eredménytelenül járt Bucurestiben. Ugyanis a kormánynak az az álláspontja, hogy a kérdésnél egész Oltenia érdekeit kell szem előtt tartani és nem lehet egyetlen város szempontjának megfelelően megoldani a hidépítés ügyét. Craiovából egyenes vasuti vonalat építenek majd az új hidhoz.

— **Pataky Veronikának, a modern táncművészet nálunk egyetlen és külföldön is elismert képviselőjének kompozíciói szerepelnek a Pataky iskola szombati táncestélyének műsorán.** A nagyszerűen képzett tanítványok a mozgásformák gazdag és sokoldalú változatát mutatják be Aradon még nem látott mozdulat- és táncjátékokban. A nagyhatású kínai pantomim mondanivalóit a mozgáskifejezések egész skálájával tolmácsolják a burleszk játékosságtól, a megrázó drámai kitörésig. A táncudonságok, a külön erre az estélyre Bécsben tervezett díszletek és kosztümök, a gyönyörű zene- és ütőhangszeregyüttes-kíséret fedhetetlen élménnyé teszik a nagystílusú előadást. Jegyek a színház pénztáránál.

— **Egy előadást tart a kolozsvári Román Opera.** A kolozsvári Román Opera a jövő hétre három előadást hirdetett. Az Opera vezetősége most értesíti a közönséget, hogy csütörtökön a háborúban elesett hősök tiszteletére egész napon át szigorú zenetilalom van és így csak a péntekre hirdetett „Sámson és Delila“ előadást tarthatják meg.

— **Hitlerista agitátorok Bessarábiában.**
Bucurestiből jelentik: A Lupta értesítése szerint, a besszarábiai német telepesek között is megjelentek a hitlerista agitátorok s ezeknek munkája máris eredményes volt, ami megmutatkozik a telepesek és a zsidó lakosság közötti viszony változásában. A lap szerint a hatóságok a legerélyesebb akciót indították meg a külföldi agitátorok leleplezése érdekében.

— **A turisták vasárnapi kirándulása.**
Megírtuk, hogy az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi „Czárán Gyula“ osztálya f. hó 21-én, vasárnap Máriaradnára kirándulást rendez, melyre minden érdeklődőt szívesen lát. Ezen alkalmat annál is inkább érdemes megragadni, mert a villamos vasut viteldija oda és vissza mindössze 40 lej. A jelentkezők nem kötelesek a három tervbevevett kiránduláson résztvenni, ha idejüket máshol akarják eltölteni. Az osztály részéről Bratescu Zenő és Schaffer Géza nyertek megbízást a vezetés lebonyolítására. A jelentkezés határideje: péntek este 7 óra, a Kun-féle fotó-szaküzletben. Ha nem akadna elegendő számú kiránduló, vagy a kirándulás egyéb okokból elmarad, úgy erről a résztvevőket hiánypótlás szombaton értesíti a vezetőség. Indulás reggel fél 7 órakor külön villanyossal.

Vásárhelyi Janka felgyógyult ismét megkezdi a munkát a szenvedőkért

Illatos virágok halmaza az ablakokban, az előszobában, a barátságos, szép szalonban. A látogatók pedig egymásnak adják a kilincset a Strada Gheorghe Popa (volt Ferdinánd-ucca) egyik csendes házában. Az egész város szeretete, őszinte érdeklődése veszi körül **Vásárhelyi Jankát**, a „Szenvedők Nagyasszonyát”, aki súlyos betegségen ment keresztül a hosszú tél folyamán s most, hogy ismét látogatókat fogadhat s az ablakon beözönlő tavaszi napfényben sütökezzhet, mindenki elhozza szeretetét, örömeinek spontán kifejezését. **Vásárhelyi Janka** a nagy betegségtől kissé megviselve, de azért jószágos mosolyával arcán fogad. Elmondja, hogy *csak azért gyógyult fel újból, hogy hozzáláthasson a munkához*, hogy minden erejével dolgozhasson, segítőtársaival együtt küzdhessen a szegényekért, a nyomorultakért.

— Amióta jobban vagyok, már két nagygyűlést vezettem le! — mondja büszke, nyájas mosolyával. — Tegnap volt a második gyűlésünk, amelyen Arad előkelő hölgytársadalmából számosan vettek részt. Arról van szó, hogy gyűjtést akarunk rendezni a „Napközi Otthon” javára. Nagynehezen sikerült kiharcolnunk az engedélyt, ami tegnap megérkezett és most hozzálátunk a gyűjtéshez. Nagyon nagy szüksége van az Otthonnak egy kis áldozatkészségre, hiszen a szegény munkáscsaládok gyermekeit gondozzuk ott napközben. Nem is hiszi, hogy jóformán semmiből tartjuk fenn ezt az emberbaráti intézményt.

Vásárhelyi Janka még mindig a régi. Szemében az emberszeretet, segíteni akarás szent tüze ragyog s ott csillog szelíd tekintetében a munka vágya. Aztán rátér arra, hogy mit is jelent tulajdonképpen Aradnak a „Napközi Gyermekotthon”, amelyet a mostoha viszonyok folytán már nem egyszer akartak be-
szüntetni, de valamit mindig kirendelt a Gondviselés, amiből tovább is fenn tudták tartani. *Ötven gyermek, vagy legkevesebb harminc kap ott napközben ellátást, gondozást és nevelést.* Szegény munkásanyák, akik örülnek, ha munkájuk akad, azonban nem hagyhatják otthon magára kisgyermeküket, elviszik az apróságokat a Nővédelmi Hivatal „Napközi Otthonába”, ahol egész nap foglalkoznak velük és ötször napjában kapnak ételmezt. Reggel tej vagy leves és kenyér, délelőtt kenyér, délelőtt leves, főzelék kenyérral, délután gyümölcs és kenyér és este ismét meleg leves kenyérral. Milyen gondtól szabadul meg a szegény munkásszülő, aki nyugodtan dolgozhat napközben, mert tudja, hogy gyermeke a legjobb kezekben van.

— A Gondviselés most is megjelent a gyűjtési engedély alakjában — mondja mosolyogva **Vásárhelyi Janka**. — Szombaton folytatjuk le az uccai gyűjtést. Reggel nyolctól a templom előtt, délelőtt pedig a korzón és a Dacia-kávéház előtt gyűjtene fiatal hölgytagjaink, valamennyien kedves urileánykák, természetesen a tapasztalt Missziós-hölgyek vezetése alatt. Reméljük, hogy megnyílnak a szívek és ez a várva-várt gyűjtőnap sikert hoz. Mert folytatni akarjuk a mai nehéz viszonyok között is gyermekgondozó munkánkat. Hiszen a gyermeklelkek megmentése a jövő nemzedéket teszi jobbá, nemesebbé.

Végül a fiatal hölgygenerációról beszél a Nagyasszony s ezt üzeni az ifjuságnak:

— *Gondoljanak arra, hogy mi „öregék” nem sokáig bírjuk már. Meg kell az ifjuságnak is szoknia azt, hogy másokért, a közért, a szenvedőkért dolgozzanak. Csatlakozniok kell a mi küzdő gárdánkhoz, hogy majdan nyugodtan bizhassuk rájuk a Munkát, a szegények, nyomorultak segítségét, vigasztalását.*
(—nyi.)

— **Meghalt egy váradai fiatalember a mérgező légy csipésétől.** Tragikus módon halt meg Silistrában, ahol katonai szolgálatot teljesített. Vas Imre nagyváradai ügyvédjelölt. A fiatal önkéntest egy mérgező légy csipette meg és vérmérgezést kapott, néhány nap múlva pedig meghalt. Hétfőn temették el.

— **Meghalt Leszl Jakab, a budapesti Pénzügyi Központ ügyvezető-igazgatója.** Budapestről jelentik: Osztatlan részvételt keltett az egész pénzügyi világban Leszl Jakab kincstári főtanácsosnak, a budapesti Pénzügyi Központ ügyvezető-igazgatójának váratlan halála. Leszl Jakab, aki 62 évet élt, 18 éves korában az Ócsanádi Takarékpénztárnál kezdte pályafutását, ahonnan csakhamar az Osztrák-Magyar Bankhoz kapott meghívást. Alig 34 éves korában őt bízták meg az akkor válságba került Temesvári Városi Takarékpénztár szanalásával és ennek sikeres végrehajtása után az intézet vezérigazgatójává nevezték ki. Ebben a minőségében szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki. A Pénzügyi Központ megalakulásakor igazgatói állásra hívták meg. Csakhamar ügyvezető-igazgató lett és a hitelosztály vezetésére kapott megbízást. Szombaton még hivatalában végzte munkáját, hétfőn pedig váratlanul bélinfekció következtében megbetegedett. Orvosai nem tulajdonítottak nagyobb jelentőséget a betegségnek, amely azonban annyira legyöngítette, hogy szerdán hajnalban szívbénulás következtében hirtelen meghalt.

— **Orvvadászatért elítelt aradi tisztviselő.** Az aradi törvényszék, mint fellebbezési fórum, érdekes ügyben hozott csütörtökön másodfokú döntést. A Diana aradi vadászegylet két vezetője tagja a társaság bérletében lévő erdőterületén egy magasrangú hivatalnokot talált, aki engedély nélkül vadászott. Az aradi járásbíró első fokon kimondta, hogy a hivatalnok „orvvadász”-nak volt tekinthető, mert engedély nélkül vadászott. A törvényszék, mint fellebbezési fórum, foglalkozott a főtisztviselő beadványával, azonban ugyanazt állapította meg, mint az elsőfokú bíróság és jóváhagyta az orvvadászat miatt kimondott ítélet rendelkezéseit.

11, 13, 15

New-Yorkból jelentik: Mrs. Ballard hammond (Louisiana) asszony 11 éves korában férjhez ment, 13 éves korában elvált és 15 éves korában szerelmi csalódás miatt agyonlőtte magát.

— **Világvárosi artisták a Corso-mozgóban!** Tegnap mutatkozott be a Corso-mozgóban az 5 Aicardi szenzációs zsonglőr-csoport. Minden dicsőítő jelző valóban kevés a páratlan. Aradon még soha nem látott produkció méltatásához. Aki valóban valami rendkívülit és kiválóat akar látni, okvetlenül nézze meg a világvárosi számot.

— **Az átjáróház titka.** Bula Vasil Negru közsébeli gazdálkodó ma bejött Aradra, hogy ügyesbajos dolgát elintézzé. Miután dolgát elintézte, minden gond nélkül sétált a főtéren. A gazdálkodót a Fischer Eliz-palota előtt egy gyanús külsejű ember állította meg és megkérdezte, akar-e olcsó buzát venni. A gazdálkodót meglepte a kérdés, de a jó üzletnek sohasem volt elrontója és igennel válaszolt. Az ismeretlen, akit ugyancsak felvidített a beleegyezés, előadta, hogy a Fischer Eliz-palotában van a raktára, de nem is nézhetik meg addig a buzát, amíg a raktárberletért nem fizet ki 200 lej, mert ennyivel tartozik és megvan szorulva, ezért is adná áron alul. A gazdálkodó benyúlt a zsebébe és két százast átadott megszólítójának. Ez egy kis türelmet kért Bula Vasiltól és besietett a házba. Két teljes órát várta a hiszekegy gazdálkodó embérére és csak aztán ment be a házba érdeklődni és így derült ki, hogy alaposan becsapta a szemfüles szélhámos. Az átjáróház másik oldalán szépen meglepett a 200 lejjel és Bula Vasil mit tehetett mást, felment a rendőrségre és jelentette az esetet.

— **Az aradi törvényszéken elítelt pécskai csendőrök.** Érdekes verekedés epilógusa látódott le csütörtökön délelőtt az aradi törvényszék előtt. Onyeczki András pécskai fiatalember uccai botrányt rendezett a község-háza közelében. Hamarosan előkerült egy közsébi rendőr, majd két csendőr is beleavatkozott az ügybe. Onyeczki Pécska főuccáján végigkergették, majd a községi rendőr és a két csendőr tetteleg bántalmazták a fiatalember, aki a hatósági közegek eljárása miatt bűnvádi feljelentést tett. Csütörtökön vont a aradi törvényszék felelősségre Breban János rendőrt, Karácsony János és Costache György csendőröket, akiket öt-öt napi elzárásra és egyenként kétszáz lej pénzbüntetésre ítélték.

— **Jéglőfizetés és rendelés legelőnyösebb** Reusz-jégyvárban, Bulevardul Regele Ferdinand 33, Telefon 141.

URANIA

A LEGMÓDERNEBB GÉPEKKEL FELSZERELT és ARAD LEGOLCSÓBB HANGOS MOZGOSZINHAZA

MA, PÉNTEKEN 5, 8 és 10 órákor UTOLJARA GAUMONT SLAGER. SOKEZER SZBREPLŐ.

Farkasok csodája

RAYMOND BERNAND
monumentális, zenés, énekes alkotása.
HATALMAS TÖMEGJELENETEK.

DÉLUTAN 8 ÓRÁKOR FÖLDSZINTEN 8.—lejt
EMELETEN 11.—lejt

ÉDESANYÁM

HENRY KING szenzációs rendezése.
MAE MARSH, legnagyobb alakítása.

Jön: EGY ÉDES TANGO
PREMIER. — TRUDE von BERLINER, OLGA TSCHEHOVA, ADALBERT von SCHLETTVO.

Bucurestiben öngyilkos lett egy volt aradi kereskedő

A lapok megemlékeztek arról, hogy Bucurestiben egy March István nevű aradi kereskedő öngyilkosságot követett el, oly módon, hogy átvágta nyakát és ugyanazzal a késsel mellbe szúrta önmagát. Utólag megállapították, hogy az öngyilkos kereskedőt Márki Istvánnak hívják és évekkel ezelőtt elköltözött Aradról. Márki Istvánnak a Str. Metiamu (Forray-uccában) volt textilüzlete, amely igen jól ment. A Str. Blandusiei (Közép-uccában) házat vásárolt a kereskedő, akinek a dekonjunktura idején kezdett üzleti forgalma visszamenni. Márki István végül kénytelen volt üzletét felosztani. Csernovicbe költözött, ahol egy aradi származású szőnyegkereskedőnek, Wiederkehr Márknak lett utazója. Ebben az állásban nem maradt sokáig, mert a szőnyegkereskedő is kénytelen volt likvidálni üzletét. Így került Márki István Bucurestibe, ahol kétségbeesett küzdelmet folytatott az egzisztenciáért. Amikor már teljesen reménytelennek látta a sorsát, öngyilkosságot követett el. Az öngyilkos kereskedő anyja Mikalkán él. Arad kereskedőtársadalmában nagy részvételt keltett Márki István tragikus halála.

— **A HANG, Fekete Tivadar folyóiratának holnap, szombaton megjelenő, májusi, úgynevezett „szellemi máglya” száma az alábbi szenzációs tartalmat adja:** Fekete Tivadar cikkei: „A tűz égessé meg őket!” (vezércikk), Aszfaltlira a máglyán. (Négy német elégetett költő versfordításai). Van-e Aradon Hitlerizmus? — Marinetti hadat üzen a földetlen fejnek. — Hogy látja Krudy Gyulát a „Hang”? További szenzációs cikkei: Király Gy. (Bern): A horogkeresztes Berlin. — Francisco Nitti (Páris): Hitler önletraja — örültsé! Al-Woolcott: A szent liget. (Fordította Shuk Lajos). Dr. Bodea Ionel: Arad örültek. Strigán Ferenc: A technokrata mennyország. Ungvári Miklós: Bukfencet vet a végzet. (Vers). Ady Endre felolvasása 1909-ben. Közgazdasági jegyzet: Faragó Rezsőtől, sportcikk Székely Andrástól, levél Eggerth Mártához Sós Aladártól, ezenkívül gazdag társasági rovat, glosszák arról, hogy mit nem ért a „Hang” és számos kritikai jegyzet egészíti ki ezt a pompás kettős számot, amelynek sikere az eddigieket is felül fogja mulni. A „Hang” szombaton már minden bódében és rikkancsnál kapható.

— **Olvasóinkhoz!** Miután „A budapesti kaland” című regény néhány nap múlva megjelenik, ismételt felhívjuk előfizetőinket, hogy legkésőbb május hó 20-ig okvetlen adják fel rendeléseiket. Nem áll jogunkban második kiadást rendezni és miután egyetlen példánnyal sem nyomunk többet, mint a megrendelés, kénytelenek vagyunk a fenti dátumhoz ragaszkodni. Nem üzleti célból jelentjük meg ez a világhíres munkát, mert egy 500 oldalas, félkeménykötésű könyvet nem lehet 44 lejjel előállítani. Utólagos szemrehányások elkerülése céljából, nyomatékosan kérjük tehát a t. olvasóinkat a megrendelések idejében való feladására. Semmiféle írás nem szükséges a megrendeléshez. Elégendő élőszóval megbízást adni a kiadóhivatalban, a lapkihordónál, vagy a pénzbeszedőknél. A könyv árának kifizetése utólagosan történik az átvételkor. Olyan vidéki helyeken, ahol nincsen lapkihordónk, postautalvánnyal küldendő be az összeg, 8 lej 50 bani portó hozzászámításával.

— **Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye.** Felhívjuk Hajas Illés, özv. Szabó Jánosné, Pap József és Buschler István CFR-, valamint özv. Sombor Ignácné és özv. Hunyadi Antalné volt ACSEV-nyugdíjasokat, hogy május havi nyugdíjukat a CFR központi pénztáránál haladék nélkül vegyék fel, mivel hátralékba fog vétetni. Elnökség.

— **Fáj-e a gyomra?** Nincsen jó étvágya? Béműködése rendetlen? Székrekedésben szenved? Nyugtalanul alszik? Ideges és fáj a feje? Használjon dr. Földes-féle SOLVO pirulát. Egy doboz ára 20 lej. Dr. Földes Béla gyógyszerértára.

SPORT KÖZLÖNY

Vasárnapra ismét nemzeti bajnoki mérkőzés jut Aradnak

Az AMTE a temesvári piros-feketék ellen veszi fel a küzdelmet, a Gloria-CFR a Ripensiával történt megegyezés értelmében szabadnapos

Az elmúlt vasárnapon a helyi bajnokság utolsóelőtti fordulóját játszották le, az eljövendő vasárnapon pedig Arad ismét Nemzeti Bajnoki mérkőzést kap. Ez alkalommal az AMTE a rendező egyesület és a temesvári testvércsapatát, a TMTE-t látja vendégül. Mint ismeretes, a tavaly őszi Temesváron lejátszott mérkőzést az aradi csapat irreálisan, szerencsétlen körülmények között vesztette el. Az eredmény 4:1 volt. Ezen a meccsen a resicai *Birnstingel* bíró erélytelensége következtében a heves játékban az AMTE futballistáinak nagyrésze megsérült s a TMTE így érte el a nagyarányú győzelmét, amelyet azonban temesvári vélemények szerint sem érdemelt meg. Az első percekben az AMTE elvesztette kapusát, ugyanis *Tyukodi* vállperccsonttörést szenvedett, majd szünet után *Pomacseket* érte egy szerencsétlen rugás,

amelynek következtében sipsontja megrepedt. *Walternek* bokáját, *Tóth* Ferinek térdét rugták ki, sőt a bíró *Braunt* még ki is állította, úgy, hogy a botrányos meccset az AMTE hat emberrel fejezte be.

Hisszük, hogy a mostani összecsapás a *legfőbb keretek között* fog lezajlani és a küzdelem AMTE győzelemmel ér véget, miután az aradi csapatnak erre a két pontra nagy szüksége van. A TMTE is érzi ennek a mérkőzésnek fontosságát és teljes erejével belefekszik a harcba. Temesvárott már hetek óta szervezkednek, hogy minél számosabban jöjjenek át Aradra, buzdítani a csapatot. A meccs annak a javára fog eldőlni, amely együttes jobban fogja bírni az iramot, amely nem roppan össze, tehát nemcsak testileg, hanem lelkileg is fel kell készülni erre az erős, sorsdöntő csatára.

Az FC Wien rávert a Viennára és így a bajnokság ötödik helyét foglalja el

Bécsben szerdán két ligabajnoki mérkőzést bonyolítottak le. A most kiváló formában lévő FC Wien (Nicholson) csapata a listavezető Viennát, hatalmas küzdelem után 3:1 (2:0) arányban verte és ezzel a győzelmével a bajnokság ötödik helyét foglalja el. A másik meccsen a Rapid 7:2-re verte a Wackert. A bajnoki táblázat most a következő: 1. Vienna, 2. Rapid, 3. Admira, 4. WAC, 5. FC Wien, 6. Austria, 7. Wacker, 8. FAC, 9. WSC, 10. Ha-koah, 11. BAC és 12. Libertas. A Viennától az FC Wientől elszenvedett veresége dacára sem lehet elvitatni a bajnokságot.

O Főlényesen nyerte első idel kontinentális meccsét a skót bajnok. A skót bajnok, Glasgow Rangers ezidei első kontinentális meccsét Berlinben a német válogatott ellen vívta. A skótok nem fukarkodtak a gólokban és 5:1 arányú vereséget mértek a vendéglátóikra.

O Győzelemmel fejezte be turáját a magyar vízipóló utánpótlás. A magyar vízipóló utánpótlás csapata Nürnbergben, az Észak-bajor válogatott ellen 9:2 (3:2) arányú győzelmét ért el. A válogatott turája ezzel a meccsel véget ért.

O Negyven futballista Bucurestiben. A Balkán Kupa előkészületei során, az FRFA 20 bucuresti-i és 20 vidéki futballistát gyűjt össze és közös edzéssel készíti elő őket a nagy küzdelemre. A játékosok május 18-ikától egész 22-ikéig lesznek Bucurestiben.

Román és magyar írók és művészek találkoztak Grigorcea budapesti román követ estélyén

Bankett „A titokzatos vonat” című román hangosfilm befejezésének alkalmából — Akik az estélyen részt vettek —

Budapestről jelentik: Grigorcea román meghatalmazott miniszter, budapesti követ nagyszabású estélyt adott abból az alkalomból, hogy a magyar Hunnia-filmgyár műtermében a „Trenul fantoma” (A titokzatos vonat) című román hangosfilm felvételei befejezésükhöz közelednek. Grigorcea követ estélye jelentőségben messze túlemelkedett az egyszerű összejövetel mértékén. A magyar politikai és művészvilág találkozott ezen az estén a román művészet legkiválóbbjaival. A budapesti román követség termei és Grigorcea követ magánlakásának szalonjai pazar villanyfényben

ragyogtak és a román-magyar politikai-, művészvilág és a sajtó találkozására megértő, barátságos légkört hozott. A vendéglátó gazda szerepét Grigorcea követ és a felesége látták el.

A megjelent vendégek névsora a következő: *Pekár Gyula* volt miniszter, *Ruttkay Ödön* miniszteri titkár, *Beregi Oszkár* ismert drámai művész, *Szöke Szakáll* az ismert filmrendező, *Halmai Tibor* a kiváló filmkomikus, *Rátkey Márton* a budapesti közönség kedvenc színésze, *Ábrahám Pál* zeneszerző, *Vaszary Piroška* kiváló dízőz, *Molnár Dezső* a színészszövetség elnöke, *Nóti Károly* ismert nevű író, *Békffy László* a szellemes konferansz. A román művészeket a következők képviselték: *Storin, Renée Annie, Calimachi Solomon* asszony, *Vera Irina, Enescu, Paunescu, Jean Mihail* színészek, akik a Budapesten elkészült román nyelvű film főszerepeit játszották. A magyar sajtó részéről a következő újságírók jelentek meg: *Szántó Rudolf*, a Pesti Napló és *Berecz Sándor* dr. az Ujság munkatársai. A román főváros sajtóját *Camarache* és *Paukerow Leonard* képviselték.

A román követség részéről résztvettek még az estélyen: *Palangeanu* ezredes, katonai attasé, *Matasarin* kereskedelmi attasé, *Balta Moise* sajtómegbizott, *Capitaneanu* követségi tanácsos és felesége, *Micu, Crisan* és *Cenca* konzulok. A Hunnia-filmgyárat *Binghart János, Fehér Imre* igazgatók és *Lázár Lajos* dr. rendező képviselték.

A tea felszolgálása után hangverseny következett, amelyen nagy sikert aratott *Kieltsch Arnold* nagyszabású tehetséges zongoraművész, aki ezuttal játszott először Budapesten. Hatalmas ováció követte Liszt „Román rapszódiaja”-nak interpretálását, amelynek kéziratát *Beu Octavian* román követségi delegátus fedezte fel a weimari múzeumban. A hallgatóság lelkesen megtapsolta a magyar zeneszerzőnek ezt a rapszódiaját, amelyen román melódiák vonulnak végig. Az estély nagyszerű hangulatban fejeződött be.

Nemzetközi sportesemények lesznek Siófokon

Megindul a lüktető élet Balaton legszebb fekvésű fürdőhelyén

Eleven, lüktető fürdőélet indul meg Siófokon, a Balaton legkedveltebb nyaraló- és fürdőhelyén, június elsején. Azonkívül, hogy Siófok a legkellemesebb, legjobb hatású gyógyfürdőhelyek egyike, nagyszerű alkalom nyílik ezerféle változatban a szórakozásra. Mindig nagy érdeklődés kíséri a híres siófoki versenyeket: a Balaton-úszást, a Balaton-bajnokságot, az országos és nemzetközi vízipólót, éppúgy, mint az úszó-, a vitorlás-, a motoros-, az autó-, az tennis-, a vívó-, a ping-pong- és egyéb versenyeket, valamint a futballmérkőzéseket is.

Siófok a legfrekvenciáltabb turisztikai központ, mert a Balaton környékének minden nevezetesebb helye innen érhető el legkönnyebben. Kellemes hajójáratok szelik a Balaton hullámait és a kirándulók százait szállítják a történelmi nevezetességű Tihanyba, a festői szépségű Badacsonyba és a többi szép balatoni fürdőhelyre. Különösen kedvesek a minden nyáron kétszer nagy siker mellett megrendezett gyermeksport-ünnepélyek. A magyar sportnak igen sok népszerű sztárja annak köszönheti edzettségét, hogy gyermekkorát Siófokon töltötte el.

Siófok, a gyermekek paradicsoma... A modern berendezésű gyermeksport-telep a gyógypedagógia minden követelményének megfelel. Individuálisan sportoltat, edz, nevel minden gyermeket. Tornatanárok felügyelete alatt vidáman sportolnak a nagyobbak és boldogan játszanak az apróságok. Kipirulva vetélkednek a tenisz, a ping-pong, a lovaglás, a vívás, a kerékpározás és az atlétika minden fajtájában. A strand a gyermekek menzországja. Sekély vízében, minden felügyelet nélkül is, több száz méterre lubickolhatnak és hancurozhatnak a parton, a gyógyító erejű homokban... Mesevárakat építenek, vidáman kergetőznek napestig s le nem kerül róluk a fürdőruha. A gyermekek étvágya ilyen módon kitűnő s szemléltetést erősödnek izmosodnak.

Az ellátás elsorangu, világvárosi fürdőhöz méltó és — rendkívül olcsó. Siófok a „Balaton gyöngye”, minden tekintetben alkalmazkodik a leromlott gazdasági viszonyokhoz és vendégeinek igyekszik a legjobbat, a legolcsóbb áron nyújtani.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Sulyos következményekkel jár az engedély nélküli árubehozatal

A vámhivataloknál maradt kontingensárak permisze elvesztette érvényét

Az Aradi Közlöny már közölte, hogy a legfőbb kontingentálási bizottság még több árucikket akar a kontingens keretébe vonni, mert a múlt év őszén életbe léptetett árubehozatali korlátozás ellenére is aránytalanul nagy a behozatal Románia exportjával szemben. Gyár- ipari és kereskedelmi körökben ez az újabb terv is nagy visszatetszést keltett, mert már mindenki azt remélte, hogy a kormány fokozatosan megszünteti a permiszen alapuló behozatali rezsimit. Az ország gazdasági vezetői folyton azt hangoztatták, hogy a behozatal újabb korlátozására azért van szükség, mert csökkenteni kell Romániának a külfölddel szemben fennálló azon tartozásait, amelyek az import és export elszámolásából keletkeztek. Ezt az ér- vet azonban csak kevesen bírják helyesen mér- legelni. Az illetékes fórum most keresztülviszi a kontingentálás kiterjesztésére vonatkozó ter- vét és ezért azt javasolta a kontingentálási leg- főbb bizottságnak, hogy teljesen tültsa meg a behozatalt azokból az országokból, amelyek nem engedik be vagy a minimumra csökkentet-

ték a romániai cikkek bevitelét. A legfőbb kon- tingentálási bizottság — mint Bucurestiből je- lentik — a közel napokban megszervezi ezt a komissziót, amely keresztülviszi ezt az erélyes elhatározást, amelynek tervéről egyébként az Aradi Közlöny már a múlt hónapban részlete- sen beszámolt.

Ez alkalommal közöljük a legfőbb kontin- gentálási bizottságnak az utóbbi napokban tar- tott ülésén hozott azt a határozatát, amely a vámnál fekvő áruk beengedésére vonatkozik. Eszerint a kontingentálás alá tartozó olyan áruk, amelyeket behozatali engedély nélkül im- portáltak és a vámnál vannak, a vámtörvény- ben előírt büntetés alá tartoznak és az importő- rök a jövőben elvesztik a kvótához való jogu- kat. Ezzel az intézkedéssel kapcsolatban a bi- zottság azt is kimondta, hogy a szállítócégek nem fogadhatnak el szállításra olyan árukat, amelyekre az importőr behozatali engedélyt nem kapott. Az ilyen áruk behozatali engedélye tegnapelőtt elvesztette érvényét és azt a bi- zottság nem hosszabbítja meg.

Ujból megindul a munka a kudzsiri állami vas- és acélüzemekben Arad visszaszerzi régi kapcsolatait

Hunyad megyében, égbenyuló havasok kö- zött fekszik Cudgir (Kudzsir) község, amely- ben évtizedekkel ezelőtt állami vas- és acél- gyárat építettek és azt nagyvív fejlesztették. Az ottani hegyekben ugyanis igen sok nyers vas és acél van, amelyeknek feldolgozására reidezték be az üzemet és azt a háboru után is jelentékenyen fejlesztette az állam. 1930-ig külön eredményeket értek el, de a rossz gaz- dasági viszonyok miatt az üzem működését ak- kor teljesen megszüntették. Legújabb bucu- resti-i jelentés szerint a kormány most beható- an foglalkozik azzal, hogy a szünetelő legna- gyobb állami vas- és acélgyárak üzemét meg- indítja, sőt újabb gyártási ágakkal kibővíti. A szállításba jöhető üzemek között szerepel a kudzsiri nagy vasgyár is. Mivel az a vidék még a háboru utáni években is az aradi Ke- reskedelmi és Iparkamara körzetéhez tarto- zott és most is az aradi Iparfelügyelőség ha- tásköre alatt áll, a gazdasági kapcsolat erős szálati tüzték Aradhoz és környékéhez. A mo- dernül felszerelt állami üzem évtizedeken át több mint ezer családnak adott biztos meg-

élhetést és a szakalkalmazottak még tá- voli vidékekről is odaözönlöttek. Érthető tehát, ha szép, nagy ipari és kereskedelmi élet fejlő- dött ki a havasoktól körülzárt vidéken, mely- nek főbevásárlási helye mindig Arad volt.

Körülbelül öt évvel ezelőtt az a terv me- rült fel, hogy nagy angol és osztrák tőke be- vonásával az állam ujbból fejleszti a kudzsiri üzemeket, ezt a nagyjelentőségű tervet azon- ban 1932-ben elejtették, sőt két évvel ezelőtt a gyár egész üzemét megszüntették, ami ér- kenyen érintette Arad gyárparát és nagyke- reskedelmét. Az ottani sok alkalmazott ke- nyér nélkül maradt, a távolabbi vidékről oda- költözött családok is igen sok adósság hátra- hagyásával visszatértek származási helyeikre és a kudzsiri vidék 1930. óta csaknem teljesen elszegényedett. Tehát érthető öröme és rem- nényt kelt az aradi és környékbeli gazdasági körökben is az a bucu resti-i jelentés, amely szerint az állam már a legközelebbi hetekben előkészületeket tesz a gyárüzem ujbból való megindítására, sőt arról is szó van, hogy azt az eddiginél is szélesebb keretek között ki fogják fejleszteni.

= **A dunai államok gazdasági problémáit vitatják meg Budapesten.** Budapestről jelentik: A magyar és az angol Cobden-szövetség ren- dezésében, május 25-ikén a Cobden-szövetség kongresszusra ülnek össze Budapesten. A kongresszus tárgyát a dunai államok gazdasá- gi problémáinak megvitatása képezi. Számos jeles angol politikus érkezik a Cobden-szövet- ségek kongresszusára, amelyen francia, hol- land, svéd, dán, osztrák, román és csehszlovák szövetségek is képviseltetik magukat.

= **Szigoru halászati tilalom.** Az aradme- gyei prefektura körrendeletben értesítette a megye valamennyi járását és községét a föld- mivelésügyi minisztérium keretei között mű- ködő halászati vezérigazgatóságnak újabb rendelkezéséről, amelyet 4180. szám alatt adott ki. A körrendelet hivatkozással a halak ívási időszakára, valamennyi mélyvízi halfajtának halászását erre az időszakra szigoruan eltilto- ta. A tilalmi idő alatt tilos ugy a halak, mint azok ikráinak gyűjtése, illetve kifogása: akik ez ellen vétének, 800 lejtől 20.000 lejjig terjedő pénzbírságban részesülhetnek. A rendelet ki- hágóival szemben az illető községi és halá- szati hatóságok jogosítottak karhatalmat is igénybevenni a tilosban halászók ellen.

= **A mezőgazdasági pénzüintézetek kamat- fizetési kötelezettsége a visszleszámított vál- tók után.** Jelentették, hogy a Nemzeti Bank kormányzósága kimondta a mezőgazdasági konverzió által érintett pénzüintézetek visszle- számított váltói után való kamatfizetési köte- lezettséget. Habár a múlt hónapban megszava- zott konverziós törvény a husz holdon aluli földbirtokosokra csak évi egy százalék, a husz holdon felüliekre pedig évi három százalék ka- matfizetési kötelezettséget tartalmaz a mező- gazdasági váltókat reeszkomptáló ban- kok a fenti kamat és a Nemzeti Bank 6 száza- lékos leszámítási kamatlába közötti differen- ciát mégis kötelesek megfizetni akkor, amikor a Nemzeti Bank azt kívánja. A jegybank a ka- matkülönbséggel egyelőre megterheli ezeket az intézeteket. A jegybank főintézete a fió- koknak most megküldte azt a formulát, ame- lyet a mezőgazdasági konverzió által érintett bankoknak alá kell írni és amely a fenti köte- lezettségekre vonatkozik.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Arad megyében a községi jegyzők is foglalkoznak az állami adók behajtásával

Mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt elia- tározták a pénzügyigazgatóságon, hogy az Arad megyében működő 19 adókerület közül 11-et megszüntetnek és azok helyett tíz behaj- tási ügynökséget szerveznek. Az aradi pénzü- gyigazgatóságnál szerdán látogatást tettek Taranu Victor kerületi pénzügyigazgató, Grossu Amadeu adókvetésj felügyelő és Pasere Pom- piliu dr. behajtási felügyelő, akik Caba Gyula és Szóva József dr. aradi pénzügyigazgatókkal beható tanácskozást folytattak az arad megyei behajtási szolgálat átszervezéséről. A legújabb pénzügyminiszteri utasításnak megfelelően ugy határoztak, hogy Arad megyében — éppugy mint Erdély és Bánát más vidékein — nem szervezik meg a vármegyei behajtási ügynök- ségeket, hanem az adóbehajtást a községi jeg- zőkre bizzák. Arad megyében ezután 12 kerületi adóhivatal fog működni. Az ügynökségek szer- vezésétől a pénzügyminisztérium teljesen el- állt, mert inkább a jegyzőségekre bizza az in- kasszálás fontos munkáját.

= **Az arad megyei állategészségügyi hiva- tal elkészítette a megyei állategészségügyről szóló május havi rendes kimutatását.** A kimu- tatásban feltűnő számban szerepelnek olyan esetek, amelyek szarvasmarhák veszettségé- ről tanuskodnak, jeléül annak, hogy a kutyák nemcsak Aradon, hanem a megye területén is, kellő felügyelet nélkül terjesztik a szörnyü be- tegséget. A megyei állatorvosi hivatal kimu- tatása szerint Kürtösön, Pécskán és Glogová- con az utóbbi hetekben két-két eset, Seprösön, Csermön, Mokrán, Déznán, Aldestin és Zarán- don egy-egy eset fordult elő. Minden egyes esetben az állatokat megfigyelés alá vették és veszettség kitörése után leölték őket.

= **Ötszáz millió lej értékű adóbonokat bo- csájtanak ki.** Bucurestiből jelentik, hogy a pénzügyminisztériumban tartott értekezleten elhatározták az adóbonok első részének kibo- csájatás. A most kibocsájatandó rész 500 millió lej névértékben kerül forgalomba és az állam hátralékos tartozásainak kiegyenlítésére szol- gál, de csak az 1931. év végéig keletkezett álla- mi adósságok fizetésére használja azt fel a kormány. Hogy az 500 millió névértékű bono- kat milyen kategóriába tartozó hitelezők kap- ják, azt a pénzügyminisztérium még nem hoz- ta nyilvánosságra.

= **Bejelentend az ipari célokra felhasz- nált cukor.** A pénzügyminisztérium 23.620- 1933. számú rendeletével, arról értesítette a pénzügyigazgatóságok területén működő azo- kat a gyárakat, amelyek italokhoz, csokoládé- hoz, bonbonokhoz, cukrásztermékekhez és más élelmiszerekhez cukort használnak fel, valamint a fogpépet, fogport, szájjvizet készítő gyárakat, hogy 15 napon belül nyilatkozatot állítsanak ki az általuk gyártott árukról és az üzemükben felhasznált cukormennyiségekről, s ezt a deklarációt terjesszék be a pénzügy- igazgatóságok illetékes osztályához. Ezenki- vül kötelesek regisztrert tartani, amelybe be- vezetik a gyártmányaikhoz szükséges cukor mennyiségét a gyárba beszállított cukornak és az általa előállított áruknak mennyiségét. Mellékelni kell a cukorküldemény számliját, bonját és kísérfegyékét is.

= **A „Consum“ új száma** részletesen beszámol azokról a gazdasági és gazdaságpolitikai eseményekről, amelyek a bankárt, a gyárost, a kereskedőt legjobban érdeklik. Részletesen ismerteti a „Consum“ új száma a készülő kereskedelmi kódex már letárgyalt szakasza- i, a genfi egyezményt és annak mellékleteit, a bankár- szövetségek utasításait az új konverziós törvény al- kalmazására, Fizesképtelenségek, új cégek és cég- változások, közszállítások és árlejtések első forrásból a „Consum“-ban olvashatók. Kérien mutatványsszám- t a kiadóhivatalok: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

Autóhengerek köszöreléséért 130.- lejért amerikai gépeinkkel eszközöljük. A. Kálmán R.-T. Arad

KÖNYVEK

A meztelen ember. Földi Mihály monumentális méretű és koncepciójú új regénye, korunk viharzó problémáival, drámai lebilincselő meséjével, 440 oldal, az Atheneum vászonkötésű remek sorozatában. 60 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál: Cluj-Kolozsvár. Kérje a teljes sorozat prospektusát.

Hogyan éljen a mai ifjuság? A szexuális függetlenség haszna, kára és tanulságai. Mit szabad a lányoknak, mit szabad a fiuknak, Dr. Wallenstein szakorvos könyve, 60 lej Lepagenál: Cluj-Kolozsvár. Bélyegben beküldve portómentes.

A pszichoanalízis mint módszer. Dr. Hermann Imre műve mindent felölel, ami a mai, legmodernebb nézőpontból a táfgyhoz tartozik. 60 lej Lepagenál: Cluj-Kolozsvár. Bélyegben beküldve portómentes.

Egy hatalmas mű befejezése. A Nobel-díjas Galsworthy műveinek propaganda-kiadása teljes. Megjelent a hetedik mű: „A Foryste börtén”. A sorozat kötetje 350-450 oldal, fehér papír, 75 lej Lepagenál. Kérjen prospektust Lepagenától: Cluj-Kolozsvár.

Szerkesztői üzenet

D. F. Sirla. Szives érdeklődésére közöljük, hogy cikkünkben arról adtunk hírt, hogy a CFR vezérigazgatósága mindazon felekezeti középiskolák tanulmányi igazgatóságának, amelyek nyilvánossági joggal bírnak, azokat az 50 százalékos kedvezményes utazásra jogosító Carneteket adta meg, a melyekkel a diákok a vakáció idején, tehát karácsonykor, husvétkor és pünkösdkor, intézetükből haza és hazulról intézetükbe utazhatnak. Ezeket a kedvezményes utazásokra jogosító diákigazolványokat az illetékes iskola-igazgatóságok jogosították kiadni a saját diákjaik számára, tehát az érdekelt diákoknak ennek elnyerésére semmi különösebb okmány nem szükséges.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, MÁJUS 19.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14:15: Gramofon. 18: Sibiceanu-zenekar: könnyű és román zene. 20:40: Gramofon. 21: Simionescu Stella dal- és áriaestje. — 21:20: Rádiózenekar, vezényel Th. Rogalsky. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Odeon gramofonlemez. 10:45: Hírek. 11: 1. „Tükör ezredes, az olaszok hőse”. 2. Csokonai-versek. Közben: Columbia gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1:05: Gramofonlemez. 2:30: Testnevelési előadás. 4:30: A rádió diákfelőrája. 5: „A pápaság szerepe a magyarság önvédelmi küzdelmeiben”. 6:36: Rácz Laci és cigányzenekara. 6:45: Gyorsirótanfolyam. 7:10: „A székelyek”. Bónyi Adorján elbeszélése. 7:40: „A magyar népdal”. Bartók Béla előadása eredeti fonográf-felvétel bemutatásával. 8:25: Németh Mária énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 9:10: Vigjáték-előadás a stúdióból. „A házasságok az égben kötöttek”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Csáthi Kálmán. Majd: Cigányzenekar. Közben: 11:45: Dr. József Ferenc főherceg franciayelvű előadása. 12:30: Pátria-jazz Szántó Gyula énekszámával. — Bécs. 12:30: Alpeli zene gramofonon. 13: Silving-négyes. 13:40: Wolfsthal-lemez. 14:10: Gramofon. 16:40: Operettársulat gramofonon. 17:45: Hangverseny. 19:20: Markos Béla előadása: Budapesti élet hatvan évvel ezelőtt és ma. 20: Daleszt. 21:10: Vigjáték. 23:15: A Máthé-zenekar. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13:05: Gramofon. 16: Gramofon. 20: Gramofon. 21: Brahms: Ötös, klarinétre, két hegedűre, violára és csellóra. 22:45: Saint-Saens: Hangverseny. 23:15: Zene a Ratnicski Dómból. Brunn. 17:10: Délutáni zene szláv szerzőktől. 19:15: Munkás szervezetek dalkarai. 20:25: Falusi fuvószenekar. Leipzig. 7:35: Reggeli zene gramofonon. 13: Crimmitschau város zenekarának déli zenéje. 17: Leipzig szimfonikusok. 20: Köln. 21:30: Lipcsei filharmonikusok. 23:05: Hírek. Majd utána: Wilhelm Berger zeneműveiből. — Milano. 18: Vegyes zene. 21:45: Gramofon. 22: Szimfonikus hangverseny. — Pozsony. 19:15: Napravil Z. dal-estje. 20:10: Rádiózenekar. — Prága. 7:15: Ébresztő.

11:10: Gramofon. 11:30: Rádiójelenet dalokkal és zenével. 12: Gramofon. 13:30: Mor. Ostrava. 14:40: Gramofon. 18:05: Ondrzsicsék-négyes és Csernyi brácsaművész. — Róma. 14: Könyv zene. 18:30: Ének- és zenekari verseny. 22: Szimfonikus hangverseny. 23:15: Hangverseny. — Svájc. Aleman adó. 13:05: Szórakoztató zene. 18:30: Kis-rádiózenekar. 21: Híres dalok kétféle feldolgozásban. — Varsó. 13:05: Gramofon. 16:35: Gramofon. 18: Rendőrzenekar. 19: Könyv zene. 21:15: A filharmonikusok hangversenye. Utána: Táncczene.

— SZOMBAT, MÁJUS 20.

Bucuresti. 12: Gramofon. 13:10: Gramofon. 13:30: Déli zene. 21:30: Hangverseny. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Polydor-Brunswick gramofonlemez. 10:45: Hírek. 11: 1. Petőfi gyorskocsiján. 2. Mai kis lexikon. (Felolvasás). Közben: 1: Déli harangszó. 1:05: Szervánszky szalonzenekar. 2: Németh Anna zongorázik, Lox Éva énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. — 5: A Rádióélet mesecórja. 6: Operettársulat. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 7: Rádió amatőrpósta. 7:30: Rácz Lajos és cigányzenekara. 8:15: Termény-tűzsei árák. 8:25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Turandot”. Dalmü. 3 felvonásban és 5 képben. — Az I. felvonás után: A rádió külügyi negyedórja. — Majd: A közönség kedvenc lemezei. Budapest II. 7: Columbia gramofonlemez. — Bécs. 12:30: Weiszzenekar. 14:45: Melchior-lemez. 16:15: Libiger: A halász és felesége, mesejáték. 17:30: A bécsi szimfonikus zenekar. 18: Dostal-zenekar. 19:50: Tautenhayn-négyes. 21: Zocher: Az idegenvezető-című operettje. 23:15: Új tánclemez. — Belgrád. 12: Gramofon. 12:20: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 16: Kivánsággramofon. 20:30: Gramofon. 20:50: A Jeka-négyes népdalokat énekel. 21:30: Mascagni: Parasztbecsület című operája gramofonon. — Brunn. 12: Gramofon. 13:10: Gramofon. 13:30: Déli zene. 21:30: Hangverseny. — Hellsberg. 7: Torna. 7:35: Reggeli zene. 10:05: Iskolai mintazenecóra. 12:30: Könyv gramofon. 14:05: Könyv zene. 17: Délutáni zene. 21:10: Tarka est. Utána: Táncczene Berlinből. — Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: Déli zene. 17:45: Fuvószenekar. 21:30: Szórakoztató zene. Utána: Gramofon. Leipzig. 7:35: Reggeli zene. 14:15: Parasztzenekarok. 15: Pengető hangszerekre írt művek gramofonon.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fontartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkijárában, a Minorita templommal szemben. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás lőtérrel kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókkijárában, a Minorita templommal szemben.

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókkijárában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

AGAVE (aloe) óriási, nagy, megvételre kerestetik. Címek az Aradi Közlöny kiadója adandók le. 1860

SÜRGŐSEN KERESSEK ezüst tárgyakat, keleti és helyben készített perzsaszőnyegeket, gyári ebédli és futószőnyegeket, modern háló- és ebédli-berendezéseket, vitrin és vitrintárgyakat, orvosi műszerezsereket, márkás festményeket, fűle asztalterítőket, székeket, bőröndöket stb. SALGONE bizományi üzlet, Arad, Strada Horia 1., Neuman-palota. 1000

MODERN fogorvos és fogtechnikai berendezés, keleti szőnyeg, uriszoba bútor, bõrgarnitúrák, könyvszekrények, íróasztalok, faragott fotelok, divány, antik asztalok, komplett szobaberendezések, ezüst girandok, szekrények, asztalok, székek, kis Singer gépek, aranyonott antik tükörök, zongorák, festmények, arany és ezüst karórák stb. eladók. SALGONE bizom. üzlet Str. Horia (Szé cherry-La.) 1., Neuman-palota. 1000

Eladó 3-as Wertheim-kassza,

tiszta kezelt bor 100 literenként, polituroz tiszta hálószoba, hímő nyár fedővel. Hackelné, Aradul-nou, tóut 200. 1868

INGATLAN.

SZÉP CSALADI HAZ kerttel eladó. Aradul-Nou, Neu-Arad (Becker-gasse) Str. Gheorghe Lazar No. 7. 1858

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban.

HALOSZOBÁK új és használt állapotban 8500 lejtől. Ebédliök, modern uriszobák 7800 (új), Schöberl, Íróasztal 850, Slinger varrógépek 900, Előszobafal 850, Garderobszekrények, Konyhabutorok 850, Garnitúrák 1000. Ezüstöt, aranyat, brilliánst, szőnyegeket keressünk sürgősen készpénzért.

ZALOGTÁRGYAKRA a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Városi zálogház folyósítja, aranyra grammonkótt 55.— lejt adunk. Az évi kamat csak 18 százalék, az eddigi 24 százalék helyett. Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk. Ne fizessen sohol többet 18 százaléknál.

„COMISIO“ biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. (Dacia mellett).

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Erdélyi magyar ifju

a hőse KÖRMENDI FERENC világsikert aratott regényének:

ABUDAPESTI KALAND

Budapest-Bécs-London-Délafrika-Budapest

a főbb állomáshelyek, amelyek köré páratlan izgalmas és feltételek események fűződnek. A szerző döbbenetes erejű megfigyelő aki mesteri tollal rajzolja meg a Magyarország összeomlását övező időket, a vörös forradalmat és a fehér ellenforradalmat, a yugtalanság és a bizonytalanság korszakait, az inflációt és az azt követő gazdasági letörést.

Ebben az érdekesítő millióban folyik az idegeket felbácsoló szerelmi párbaj a milliók uráért a feleség és a eség helyére vágyó 20 éves budapesti „flapper” között.

Körmendi regénye eddig hozzáférhetetlen volt az olva közönség nagyrésze. A romániai olcsó kiadás, amely május-ikén jelenik meg, ezt az akadályt megszünteti. Az 500 oldalas könyv.

44 lejbe kerül

mindössze. Aki meg akarja szerezni, május 20-ig rendelje meg a lapkihordóknál. — Könyvkereskedői forgalomba kerülül „A budapesti kaland”.

Vidéki szétküldés az összeg, valamint Lei 8.50 postaköltség előzetes beküldése ellenében történik